

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA TERVEZETT 2016.

Vezetői összefoglaló

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása a Vidékfejlesztési Program és az EU2020 céljaihoz

Helyi Fejlesztési Stratégiánk hozzájárul az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia (EU2020), az Európai Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendeletében (továbbiakban: KSK rendelet) és a 1305/2013/EU rendeletében (továbbiakban: EMVA rendelet) meghatározott több fókuszterülethez, továbbá a Vidékfejlesztési Program több prioritásához.

A LEADER támogatással megvalósuló intézkedéseink az alábbiak szerint járulnak hozzá ezen célokhoz, prioritásokhoz:

A KSK rendelet. 2. Az infokommunikációs technológiához való hozzáférés és minőségi szolgáltatások javítása célhoz hozzájárul a 4. Településszintű térfigyelő rendszer kiépítése intézkedésünk, hiszen ezzel könnyebbé válik a hálózatok közötti információ áramlás.

A KSK rendelet. 3. A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása tematikus célhoz hozzájárul az 1. Helyi vállalkozások fejlesztése intézkedésünk, hiszen az az egészen kis (mikro) vállalkozások fejlesztését szolgálja. Érinti továbbá a 2. Helyi-kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása, illetve a 3. Helyi turisztikai szolgáltatások fejlesztése intézkedésünket is.

A KSK rendelet. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése tematikus célhoz hozzájárul az 1. Helyi vállalkozások fejlesztése, a 3. Helyi turisztikai szolgáltatások fejlesztése és az 5. Településkép megőrzése intézkedésünk, hiszen az épületenergetikai korszerűsítés esetén megújuló energia alkalmazását támogatjuk.

A KSK rendelet. 6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése tematikus célhoz hozzájárul a 7. Népi hagyományokra kulturális és természeti értékekre épülő rendezvények támogatása intézkedésünk, hiszen környezet és egészségtudatossággal kapcsolatos programok megjelenése kritérium a rendezvényen.

A KSK rendelet. 8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése, 9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem, továbbá a 10. Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba tematikus célokhoz hozzájárul a 1. Helyi vállalkozások fejlesztések támogatása és a 6. Hátrányos helyzetű csoportok ismeretének bővítése intézkedésünk az által, hogy képzést segítő hátrányos helyzetben lévő szereplők segítségét biztosítjuk.

Az előbbieken felsorolt intézkedéseink hasonló kapcsolódást jelentenek a Partnerségi Megállapodás 1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása, 2. A foglalkoztatás növelése, 4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése prioritásokhoz. Az 5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítás prioritáshoz kapcsolódik a 1. Helyi vállalkozások fejlesztése, a 2. Helyi-kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása és az 5. Településkép megőrzése intézkedésünk. A turisztikai

fejlesztések nem csak a pályázó gazdasági lehetőségét segítik, hanem a turisták településre, térségbe vonzásával, illetve az előírt együttműködésekkel további gazdasági szereplők gazdasági növekedését is elősegítik.

Intézkedéseink hozzájárulnak az EMVA rendeletben meghatározott több prioritáshoz és fókuszterülethez az alábbiak szerint:

6. Prioritás: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

- 6A fókuszterület: a diverzifikálásnak, kisvállalkozások fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése;

- 6B fókuszterület: a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben.

Intézkedéseink

Intézkedéseink hozzájárulnak a VP LEADER intézkedéseinek céljaihoz:

1. A vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartását elősegítik (helyi termékek és szolgáltatások) a 1. Helyi vállalkozások fejlesztése; a 2. Helyi-kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása intézkedéseink.

2. A vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítását elősegítik a 4. Településszintű térfigyelő rendszer kiépítése és az 5. Településkép megőrzése intézkedéseink.

3. A vidéki térségek, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzókéességének erősítését segítik elő a 3. Helyi turisztikai szolgáltatások fejlesztése és az 5. Településkép megőrzése intézkedéseink.

4. A helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítését elősegíti a 7. Népi hagyományokra, kulturális és természeti értékekre épülő rendezvények támogatása intézkedésünk.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

Egyesületünk a Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során különböző közösség bevonási módokat és módszereket alkalmaztunk.

A HFS készítésének megkezdéséről felhívásban értesítettük a LEADER térség lakosságát, szervezeteit. A felhívást elhelyeztük honlapunkon, kitettük a Facebook oldalunkra, megküldtük tagjainknak. Tagjainkon keresztül eljutott a térség lakosságához, szervezeteihez, vállalkozásaihoz, településtől függően hirdetőtáblákon, települési önkormányzatok honlapján, e-mailben történő továbbítással.

A teljes HFS készítési folyamat során biztosítjuk a nyilvánosságot, melyhez a honlapunkon létrehoztunk egy külön modult: „HFS 2014-2020” címmel. Az itt megjelenő cikkek megtalálhatóak a „Hírek” menüben is. A HFS 2014-2020 menü tartalmazza a HFS készítéssel kapcsolatos dokumentumokat, Projektötlet adatlapokat, friss híreket, meghívókat. Valamennyi, a honlapunkon megjelent cikket megosztottuk/megosztunk Facebook oldalunkon. A HFS készítés több pontján biztosítottuk a konzultáción keresztül résztvevő fórumok tartásával. A tervezés megkezdésekor hét helyszínen tartottunk fórumot, melyen ismertettük a 2014-2020-as pályázati lehetőségeket és a HFS készítés folyamatát, annak leendő tartalmát.

A tervezési folyamatot és a stratégia megalkotását az Ipoly- menti Palócok Térségfejlesztő Egyesület munkaszervezete koordinálja, fórumok alkalmával a munkacsoportot is ők alkották. Az elnökség is hozzájárult a HFS elkészítéséhez, javaslataikkal, döntéseikkel segítette a munkaszervezet munkáját a következő üléseken:

- **2015. október 15-én (csütörtök) 16:00 órakor Szügyben, HFS tervezés ütemezésének elfogadása**
- **2016. január 27-én (szerdán) 16:00 órakor Szügyben, HFS tervezet intézkedéseinek megvitatása**

A fórumaink helyszínét úgy választottuk ki, hogy az Egyesülethez tartozó 49 településünket teljes mértékben lefedjük.

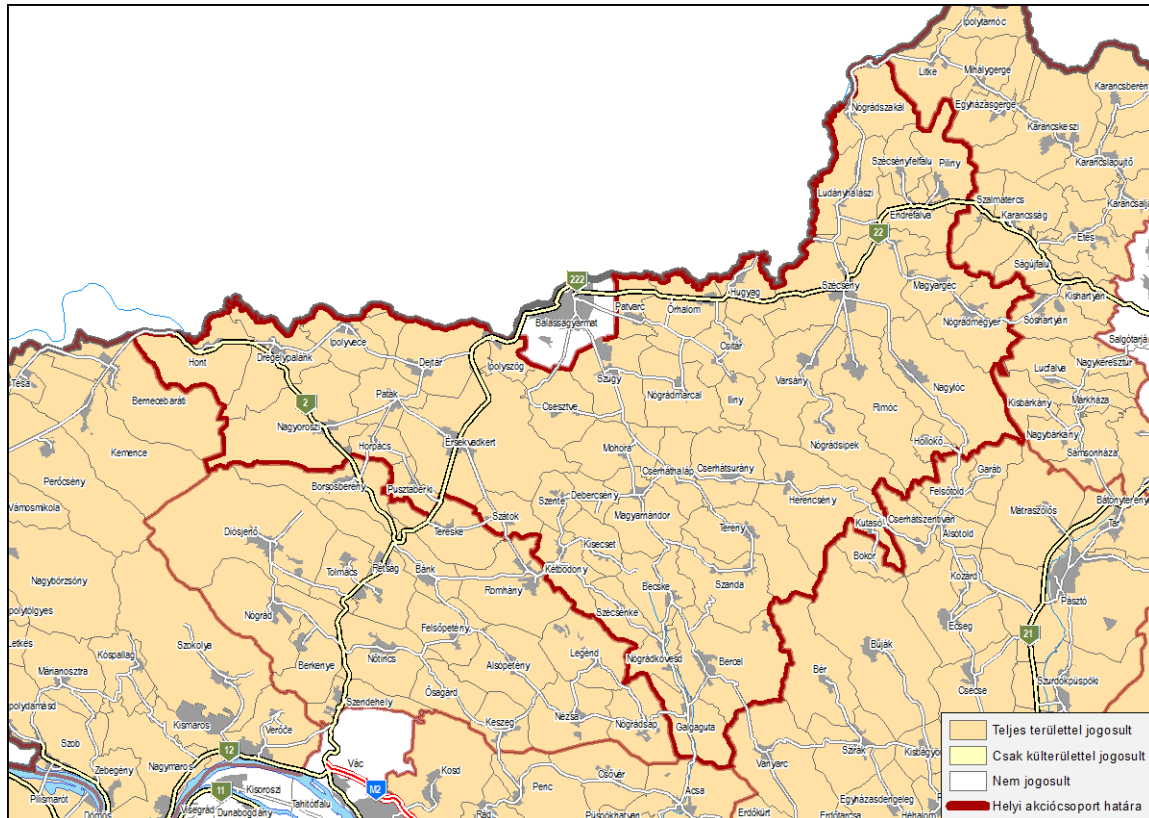
- **2015. október 21-én (szerdán) 16:00 órakor Szügyben 15 fő vett részt előadókkal együtt a fórumon.**
- **2015. október 22-én (csütörtök) 16:00 órakor Drégelypalánkon 13 résztvevő jelent meg az előadókkal együtt.**
- **2015. október 27-én (kedd) 16:00 órakor Cserháthalápon 10 érdeklődő volt jelen a fórumon.**
- **2015. október 28-án (szerda) 16:00 órakor Varsányban 19 fő vett részt előadókkal együtt a rendezvényen.**
- **2015. október 29-én (csütörtök) 16:00 órakor Szentén 11 résztvevő jelent meg előadókkal együtt a fórumon.**
- **2015. november 03-án (kedd) 16:00 órakor Bercelen 25 érdeklődő vett részt az előadókkal együtt a rendezvényen.**
- **2015. november 04-én (szerda) 16:00 órakor Szécsényben 23 fő volt jelen a fórumon.**

A HFS tervezet elkészítését követően szintén fórunsorozat keretében kívánjuk ismertetni annak főbb elemeit: a kialakított jövőképet, a célok rendszerét, és a tervezett intézkedéseket.

Egyesületünk a hét 3 munkanapján 8 órában, egy-egy napon pedig 10 és 6 órában ügyfélfogadást tart az érintettekkel történő személyes és telefonos konzultációra, melyet igénybe is vesznek a térség vállalkozói, östermelői, polgármesterei, civil szervezeteinek képviselői. Ezen beszélgetések során több esetben került sor a Projektötlet Adatlap közös kitöltésére. Több esetben konzultációra került sor a várható, vagy a már kiírt központi támogatásokkal kapcsolatban, illetve ehhez kapcsolódóan azon fejlesztési elképzelések lehatárolására, melyek a későbbiek során LEADER támogatásból kerülhetnek megvalósításra.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületéhez a teljes szécsényi, a balassagyarmati és a rétsági járás hét, illetve a pásztói járás egy települése tartozik, összesen negyvenkilenc település.

Az IPTE területe megfelelő nagyságú és megfelelő lélekszámú, mely lehetőséget ad a helyi interakciókra és jól érvényesülhet a közös identitástudat. A közös gondolkodásra jó alapot adnak a palóc hagyományok és az azonos kulturális háttér.

Földrajzilag a megye észak-nyugati részén helyezkedik el, északról az Ipoly folyó, dél-nyugati irányból a Börzsöny, dél-keleti irányból pedig a Cserhát hegységek határolják. A területünk összetartozását indokolja, hogy földrajzilag összefüggő egységet alkot, nincsenek elszigetelt településeink.

A térség identitását erősíti az azonos gazdasági háttér és az egyforma természeti adottságok. Az elmúlt hét évnyi munkánk eredményeként elmondhatjuk, hogy a térség szereplőinek tudatába előtérbe kerültek a helyi termelők és az általuk készített minőségi termékek. Ennek hatására célul tűztük ki, hogy a jövőben is nagy hangsúlyt fektetünk hagyományaink ápolására, a helyi termelők lehetőségeinek szélesítésére és a fiatalok tudatában elmélyíteni „a palóc gondolkodást”.

A térség szereplőinek közös problémája a nem megfelelő ütemű iparosodás, melyből következik, hogy a termelés nem versenyképes a magyarországi viszonyokat tekintve. Az átlagbérek a magyarországi keresetekhez képest igen alacsonyok, melyből következik, hogy az életszínvonal javításához egyéb kiegészítő tevékenységet kell végezniük az itt élőknek, melyre jó lehetőséget kínál a mezőgazdaság. Célunk, hogy az elkövetkező időszakban segítsük a minél modernebb és hatékonyabb termelést.

Demográfiai helyzet:

Az Akciócsoport területe: 881.99 km²

Teljes területtel jogosult települések száma: 49 db

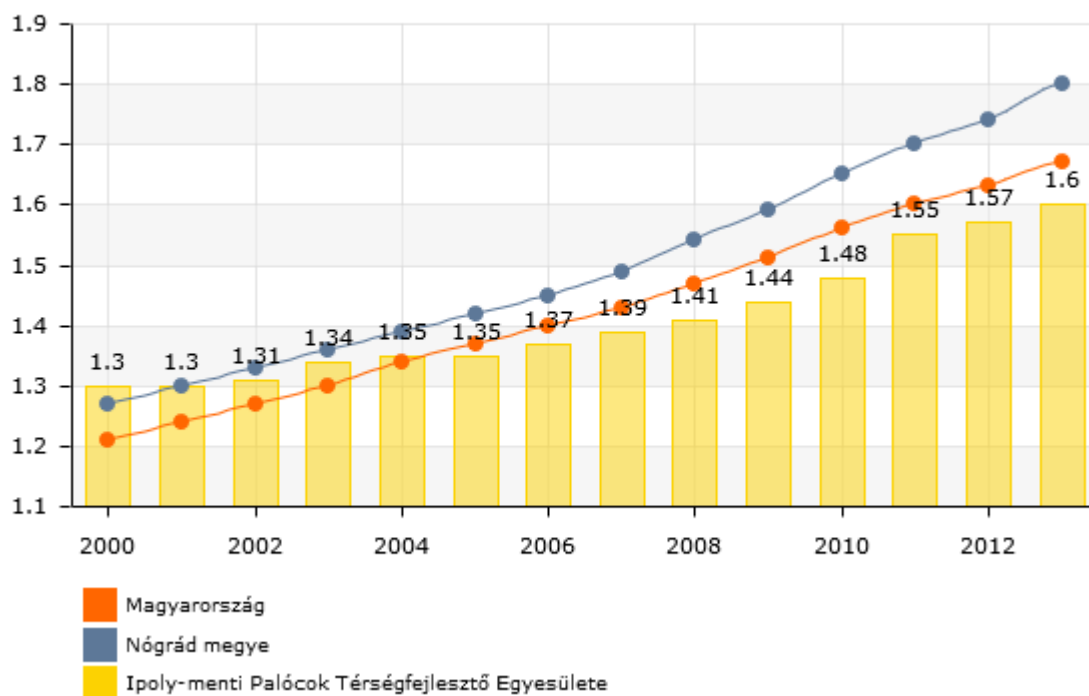
Külterülettel jogosult települések száma: 0 db

A támogatásra jogosult lakónépesség: 46548 fő

Az Ipoly-menti Palócok helyi közössége által érintett terület lakosságának demográfiai helyzetére a folyamatos népességfogyás és az elöregedés jellemző.

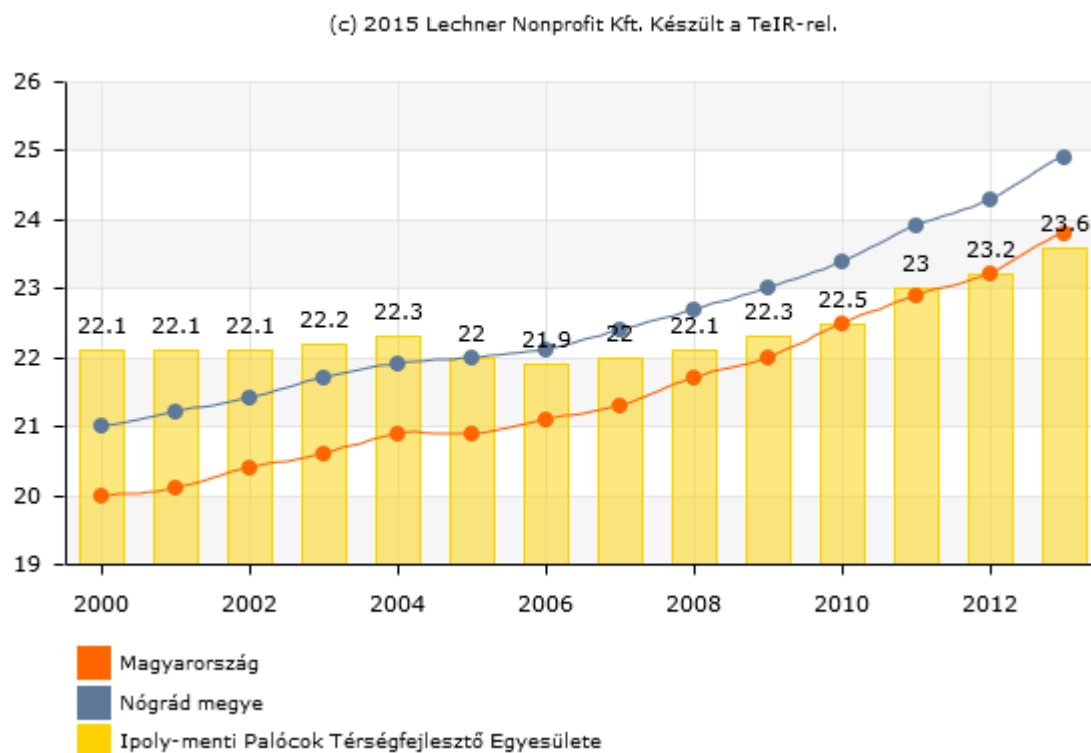
Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves):

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

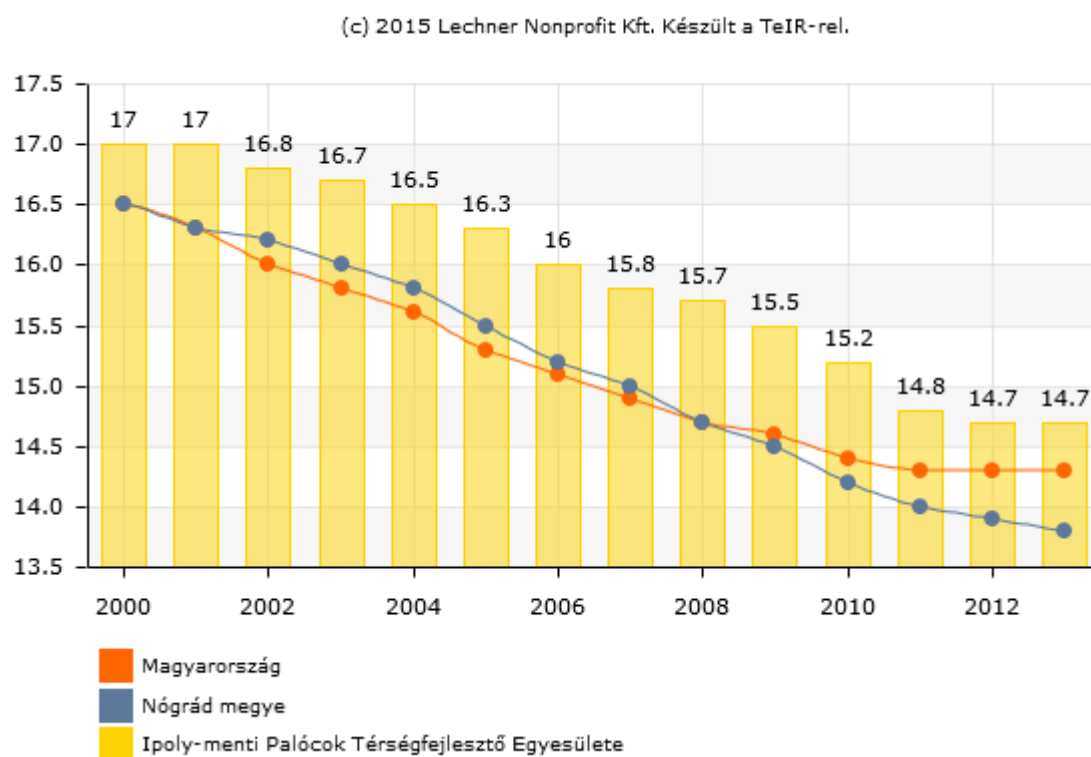

A térség lakónépessége 2007. január 1-én 47 902 fő, mely 2010-re 46 091 fő, majd 2013-ra 45 906 főre csökkent. A helyi közösséget alkotó 49 településnek több mint a 35 %-a 500 fő alatti, közel 43 %-a pedig 2000 fő alatti lakossal rendelkezik. A 2000 főt meghaladó települések száma 4, melyből a legnagyobb az egyetlen város, - 2007-ben 6009 fővel, 2010-ben 5838 fővel, 2013-ban 5999 fővel bír - Szécsény. A térség állandó népességének kor szerinti összetétele átlagában az alábbiak szerint alakult: 0-14 évesek: 15 %; 15-59 évesek: 61 %; 60 éven feletti lakosok: 24 %.

Állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya (%):

Állandó népességben belül a 60-x évesek aránya (%):

A közösség részét képező települések népességének alakulását vizsgálva megállapítható továbbá, hogy azok a települések, ahol nincs vagy nem számottevő a roma kisebbség ott folyamatos a létszámcsökkenés, ahol pedig nagyszámú a roma kisebbség ott a népesség stagnálása tapasztalható. A határ közelsége miatt a szlovák kisebbség jelenléte a jövőben a határ menti partnerségi kapcsolatok kialakításában, jelentős szerepet játszhat.

[illegible]

Össességében elmondható, hogy a terület előregedő, csökkenő létszámú tendenciát mutat.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

A környezet jellemzői: Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének a működési területe igen diverz, sokszínű mozaikos képet mutat tájszerkezeti és strukturális szempontból is. A lefedett térség rendkívül gazdag természeti és épített értékekben, valamint a néphagyományokban. Ez adja a térség lehetőségeit és nehézségeit is egyben. Lehetőség egyrészt, mert az ipar távolmaradása, a nagy forgalmú autópályák hiánya, az országban is ritkaságnak számító természet közeli tájak megőrzéséhez járult hozzá, amelyek között néhány a ritka természeti értékek között is szerepel. Területi kiterjedéséből fakadóan pedig több, Európában és a világon is unikális értéket jelentő helyszín közelében található, kapcsolódási pontokat is teremtve ezek között. A természeti értékek között példaként a Cserhát és a Börzsöny hegységek, valamint az Ipoly folyó említhető. Az épített értékek közül kiemelhető Hollókő és a drégelyi vár, a szécsényi történelmi városrész, kastélyok, kúriák. A palóc hagyományok erősen áthatják a térséget.

A táj jellegzetességét a Cserhát vidéke adja vulkanikus eredetű, szétszórt hegycsoportjaival, erdőfoltjaival és a völgyekben megbúvó falvakkal. A Cserhát hegység és Ipoly folyó peremterületei állat-, és növényfajokban gazdagok. A közösség területét érinti a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a Bükk Nemzeti Park, a Nógrád Geopark, a Cserhát Naturpark, a Natura 2000 területek. Több településhez tartoznak táj- és természetvédelmi területek, jelzett túraútvonalak, turistautak, gyalogos tanösvények, ösvények. A térség legnagyobb vízfolyása a Magyarországot és Szlovákiát elválasztó északi határfolyó, az Ipoly. A vízmennyiségére jellemzőek a kisebb források, patakok, mesterséges vízterületek, víztározók.

Az intenzív talajszennyezés nem jellemző. Veszélyt jelent viszont az állattartó telepek trágyakezelése, illetve a növénytermesztésben a kemikáliák használata. Több településen üzemel valamilyen állattartó telep, bár ezek száma az utóbbi években jelentősen csökkent. A legelterjedtebb haszonállat a szarvasmarha és a juh, amelyeket főként extenzív keretek között tartanak.

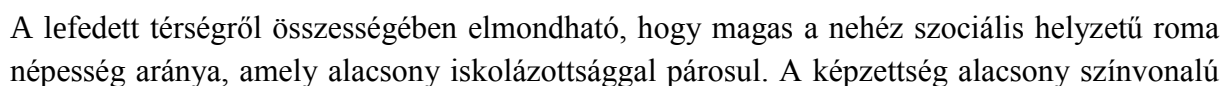
A térségben a hulladék kezelése többségében szervezett, az összegyűjtött hulladékot legális hulladéklerakóba szállítják. A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése folyamatos. A komoly problémát jelentő illegális hulladéklerakók felszámolása véglegesen még nem megoldott. A térség levegőminősége jó.

A földterületek aranykorona értéke az országos átlaghoz képest általában gyenge, vagy közepes minőségű, kivétel ez alól Szécsény, Érsekivádkert és Rétság környéke. A vetésszerkezeten belül meghatározó a búza és a kukorica, jelentős a napraforgó aránya. A térség talaj és domborzati viszonyai miatt, a korábban nagy hagyományokkal bíró bogyósgyümölcsök mellett előtérbe kerülhet a gyógynövények termesztése, az őshonos, tájfajtás gyümölcsösök telepítése, a biogazdálkodás. Jó lehetőség kínálkozik az erdei termék, erdei melléktermék-, gyümölcs feldolgozás terén is. Az érintett területek erdősültsége az

Össességében elmondható, hogy a HACS által lefedett terület jó természeti adottságokkal, és számos kulturális értékkel rendelkezik. A hagyományos gazdálkodás alapfeltételei rendelkezésre állnak.

Külön kiemelandő a térség elmaradottabb falvaiban egzisztenciális és szociális helyzetüket tekintetve kilátástalan körülmények között élő roma népesség nagy arányának kérdése. A többszörös hátrány felszámolásához komplex rehabilitációs programokra van szükség.

A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%), 2011

és az elvándorlás magas számot mutat. A hagyományörzés még jelentősen föllelhető a térségben.

A nonprofit szervezetek számának meghatározása bizonytalan a nyilvántartási problémák miatt. Legjellemzőbb problémájuk, hogy nem rendelkeznek megfelelő alaptőkével, bevételeiket döntő többségben a tagok befizetései, az önkormányzati támogatások képezik, amelyek a legszükségesebb működési költségeket fedezik. Fejlesztésre, eszközbeszerzésre, szakmai programra alig nyílik lehetőségük. A szervezetek zöme nem rendelkezik főállású alkalmazottal, nincs szakmai kapacitása pályázati programok kidolgozására és megvalósítására. Még a magasabb költségvetéssel gazdálkodó szervezetek sem rendelkeznek olyan saját bevétellel, amely a működést és a munkatársak bérezését fedezné, a pályázatokhoz esetenként szükséges önrészt biztosítaná.

A civil szervezetek döntő többsége csak helyi szervező erőt képvisel, tevékenységük nem terjed ki működési területük kistérségi koordinációjára. A civil szervezetek hatékony munkájához kistérségi szintű, illetve térségeken átívelő komplex összefogására van szükség.

A nehézségek ellenére mégis egyre több civil szervezet működik és gazdag programokkal, széles rétegeket érintő tevékenységi körrel segíti a helyi társadalom építését, valamint egyre több feladatot lát el.

A gazdaság jellemzői: A térség gazdaságának mozgásterét alapvetően meghatározza, hogy ásványi anyagokban szegény területen fekszik. Az élelmiszeripar számára ugyanakkor viszonylag jó mezőgazdasági környezet áll rendelkezésre.

A gazdasági átalakulás a rendszerváltást követően tartós kihatással bírt Nógrád megye, ill. a térségünk vállalkozási struktúrájára.

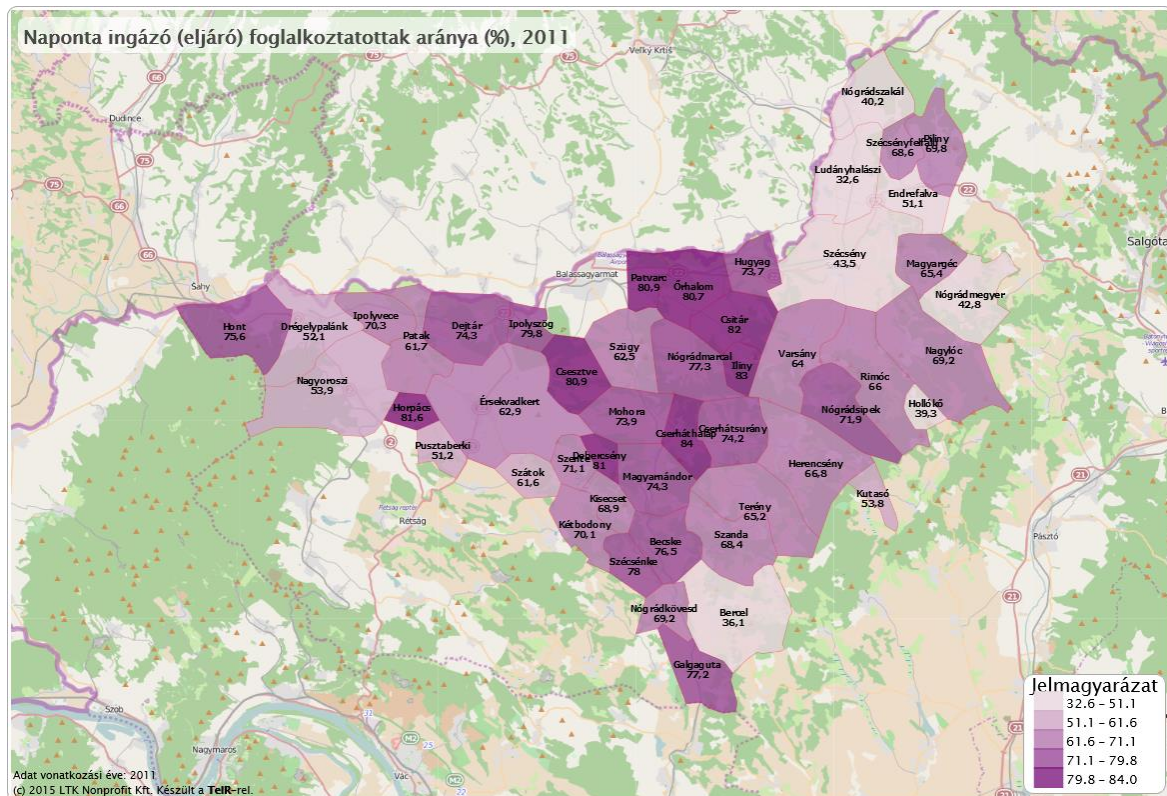
Az idegenforgalom – annak ellenére, hogy a megyében található a világörökség részeként kezelt Hollókő, és a nemzetközi hírű Ipolytarnóc – nem járul hozzá számottevően a vállalkozásaink fejlődéséhez.

A térségben elsősorban feldolgozóipari, valamint mezőgazdasági és szolgáltató kis- és középvállalkozások működnek. A vállalkozások mintegy egyötöde az ipari és építőipari ágazathoz tartozik.

A gazdaság és a munkaerőpiac élénkülésében (elsősorban Balassagyarmat, kiemelten Szügy, illetve Rétság város és vonzáskörzetében) a 2000. évben elindult egy kedvező folyamat a multinacionális cégek koncentráltan városkörnyékre településének eredményeként, ez a folyamat azonban 2005. évtől stagnál, és a munkanélküliek számának alakulása tekintetében visszafordult, majd 2013-tól ismét egy kedvezőbb folyamat indult, ahogyan azt a diagram is jól mutatja.

Év	Magyarország	Nógrád megye	Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete
2006	6	11.4	11.4
2007	6.5	11.9	11.9
2008	7	12.9	12.9
2009	10	16.7	16.7
2010	9	13.9	13.9
2011	8.5	14.9	14.9
2012	8.5	15.7	15.7
2013	6.5	9.8	9.8

Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (%), 2011

Ahogy a diagram is mutatja, a kisebb települések dolgozóinak nagy része naponta utazik más, nagyobb településekre vagy városokba. A munkahelyek száma a falvakban igen alacsony, így az emberek rákényszerülnek az ingázásra. A térség elöregedőben lévő és többségében alulképzett lakosú települései nem vonzzák a vállalkozásokat. Nincsenek olyan tőkeerős mikro- és kisvállalkozások, amelyek működésük révén számottevően javíthatnának a jelenlegi helyzeten.

A falvak elnéptelenedésének megállításában jelentős szerepet kapnak a vállalkozások megtartását, fejlesztését elősegítő intézkedések. Ennek keretében szükséges továbbá a települések természeti és épített adottságaihoz igazodó, azt hasznosítani tudó mikrovállalkozások létrehozása, az őstermelők támogatása. A helyi közösség által lefedett települések foglalkoztatási helyzetét kedvező irányban befolyásolhatja a helyi termékek előállításának, feldolgozásának és értékesítésének lehető legteljesebb mértékben történő fejlesztése, párhuzamosan ezzel együtt a helyi identitástudat fejlesztése, erősítése, a környezettudatos nevelés elősegítése, fejlesztése, a fenntartható fejlődés alapjainak megteremtése egy komplex program keretében. A helyben megtermelt élelmiszerek iránti fokozott kereslet segítheti a családi gazdaságokat és a helyi vállalkozásokat. A speciális fogyasztói rés piacokon történő megjelenés növeli a termék hozzáadott értékét, a helyi termékek közvetlen értékesítése pedig a fenntartható mezőgazdasági termelést és a vidék lokális gazdaságának erősödését is elősegíti. A helyi termékek közvetlen értékesítése környezetvédelmi szempontból is előnyös, hiszen kevesebb csomagolóanyagot használunk, és a kisebb távolságra történő szállítás miatt alacsonyabb a szén-dioxid-kibocsátás is. Azáltal, hogy lerövidíti az élelmiszer útját a piac helyben maradását, a munka, és a megélhetés lehetőségét teremti meg.

A lefedett térségről összességében elmondható, hogy gazdasági potenciálja szerény, a településeken nincsenek olyan prosperáló mikro- és kisvállalkozások, amelyek működésük révén számottevően javíthatnák a térség gazdasági, ezen keresztül a foglalkoztatás helyzetét. Ennek megoldása a program egyik lényeges eleme kell, hogy legyen.

A helyi közösség legtöbb településére jellemző, hogy a legnagyobb foglalkoztatók a helyi önkormányzatok és intézményeik. Problémát jelent, hogy elenyésző a térségben a nagyobb – legalább 50 főnek munkahelyet biztosító - vállalkozások száma. A helyi vállalkozások jelentős része mikro- és kisvállalkozás, amelyek közül több csak 4-5 fő foglalkoztatását tudja biztosítani.

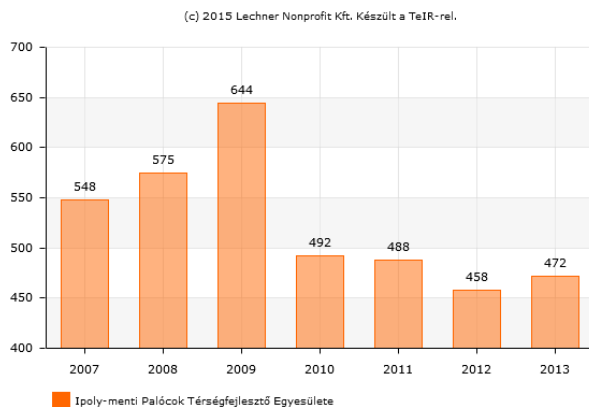
Az álláskeresők strukturális jellemzői évek óta kedvezőtlenül alakultak, a 2013-as évtől a gazdasági mutatók javultak és a munkanélküliek száma is jelentősen csökkent, de a magyarországi és a Nógrád-megyei vonatkozásban is a hozzánk tartozó településeken még

mindig magas a munkanélküliség rátája. Sok esetben a több évi állásnélküliség társul a gazdasági, megélhetési nehézségekkel, ami jelentős szociális problémává változott, de ma már javuló tendenciát mutat. Erre a problémára megoldás lehet a befektetések ösztönzésére irányuló tevékenységek megújítása, a vállalkozási környezet és az innovációs feltételek javítása, továbbá a tudás alapú és szociális gazdaság nyújtotta lehetőségek kiaknázása, a civil társadalom erősítése.

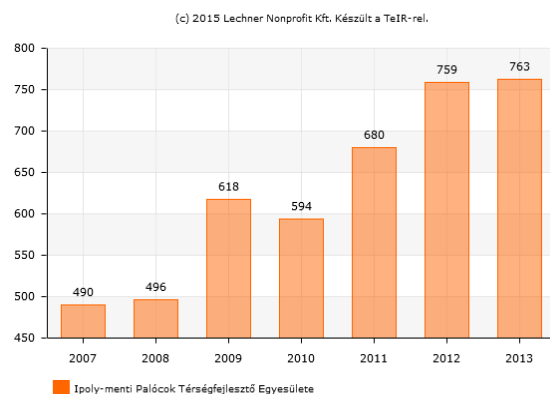
A meglévő üzemek jelentős része nem helyi tulajdonban van, és nem ad lehetőséget a bedolgozói kör kialakítására sem. Térségünkben alapvetően nemzetközi piacokra termelő üzemek találhatóak. A kis- és közép vállalkozások is ki vannak szolgáltatva a nagyobb felvevő cégeknek. Kevés a helyi fizetőképes vásárlóerő, amely hosszú távú biztos megélhetést jelenthetne az itt élőknek, vállalkozóknak.

Tapasztalható, hogy már az idősebbek is leszokóban vannak a kiskertek megműveléséről, a fiatalok pedig - kevés kivételtől eltekintve - nem is gondolkodnak hosszú távon a helyben maradáson. Az elhagyott lakóházak, kertek egy részét főként budapestiek vásárolják meg hétvégi ház céljából, más részük pedig leromló, lepusztuló állapotban torzítja a faluképet. A 2007-2013-as időszak turisztikai pályázati lehetőségeinek köszönhetően számos falusi, ifjúsági és egyéb szálláshely épült, melyek a következő időszakban meghozzák a turizmus fellendülését.

Falusi szálláshelyek férőhelyeinek száma (db)

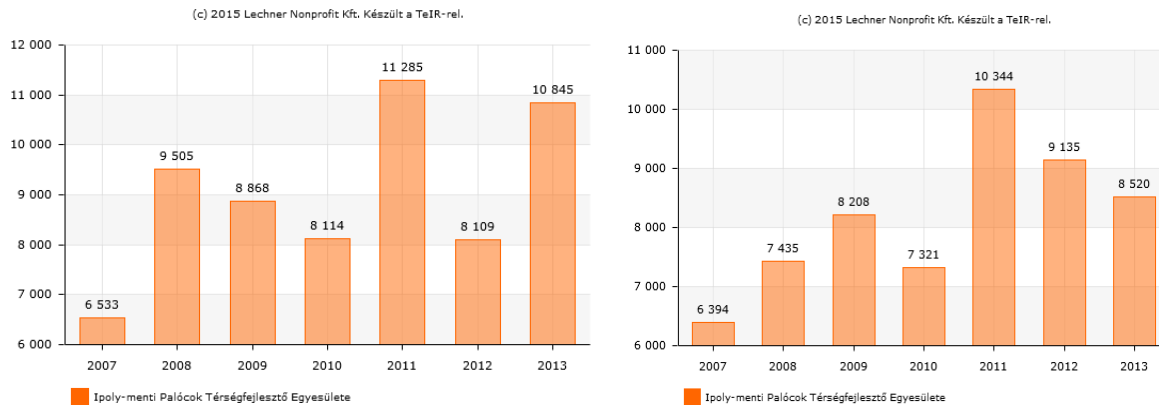

Kereskedelmi szálláshelyek szállásférőhelyeinek száma (db)

Vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken (db)

Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)

Ahogy a fenti diagram mutatja a falusi szálláshelyek száma csökkent míg a kereskedelmi szálláshelyek száma nőtt, ellenben a vendégéjszakák száma a falusi szálláshely iránt növekedett a kereskedelmi szálláshelyek iránt pedig csökkent az elmúlt időszakban. Ebből arra következtetünk, hogy a turisták érdeklődése a vidék felé orientálódik, köszönhetően a LEADER program keretében támogatott hagyományőrzésnek. Reményeink szerint a következő években az utolsó turisztikai pályázati lehetőségek a fejlődést még magasabb szintre emeli.

Közlekedési infrastruktúránk állapota nagyban gátolja gazdaságunk fejlődését, rányomja bélyegét az itt élő emberek életminőségére, komfortérzetére. A fővárossal való összeköttetést az eléggé túlterhelt 22. sz. fő út, illetve a M2 gyorsforgalmi út biztosítja. Településeink többségére jellemző az emberek napi, heti ingázása lakóhelyeik, ill. budapesti munkahelyük, iskolájuk között. A térség alsórendű útvonalai elavultak, műszaki állapotuk - főleg kis teherbírásuk miatt - sok helyen felújításra szorulnak.

A szlovák-magyar határon a világháborúban lerombolt Ipoly-hidak is gátjai a határ menti kapcsolatok kiaknázásának, a szorosabb közösségi, gazdasági, civil együttműködésnek. Térségünkben összesen két határátkelőhely van (Parassapuszta, Balassagyarmat). Öröndetes, hogy hosszú évek előkészítő munkája után 2012-ben Szécsény – Pöstyénpusztánál, illetve 2011-ben Nógrádszakál - Rárópusztánál megépültek az Ipoly-hidak.

Az agrárinfrastruktúrát kiszolgáló utak karbantartásának hiánya több helyen okoz gondot. Minden településen van gázvezeték, vízhálózat, a csatorna-építés folyamatos, a települések 90 %-ánál kiépített. Internet-hozzáférésre van mód mindenütt, az elmúlt néhány évben történt fejlesztéseknek köszönhetően. 2012-től jelentősen megnövekedett az internettel rendelkezők és felhasználók száma térségünkben.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének 2009. május 11-én került elfogadásra az első Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája, mely 5 prioritásra épült.

Ezen prioritások a következők: helyi turizmus ágazatának fejlesztése, helyi vállalkozások fejlesztése, helyi életminőség fejlesztése, társadalmi tőke erősítése, hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2011-ben és 2013-ban a LEADER második és harmadik támogatási körének meghirdetése előtt került átdolgozásra.

A felülvizsgálat az időközben bekövetkező változások és tapasztalatok alapján történt. Mindkét esetben központi szerepet töltött be a helyi vállalkozások fejlesztése, a helyi gazdaságot erősítő fejlesztések, a munkahelyteremtő beruházások támogatása. Továbbá fontosnak tartottuk a helyi identitástudat erősítését, illetve a környezettudatos életmód népszerűsítését a fiatalok körében.

A munkaszervezet a LEADER minden kiírása előtt térségi fórumokon, telefonon, illetve személyes konzultációk keretében alaposan felmérte a térség igényeit, szükségleteit. Az összegyűjtött projektötletekből a következő célkitűzések fogalmazódtak meg:

- A helyi gazdaság fejlesztése.
- Helyi életminőség fejlesztése, kulturális programok támogatása.
- Biztonságos élettér kialakítása.
- Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásának elősegítése.

A HVS megalkotásánál, illetve első felülvizsgálatánál fontosnak tartottuk a hátrányos helyzetű csoportok integrációját, de ez nem hozott megfelelő eredményt, így a 2013-ban átdolgozott stratégiában a településszintű térfigyelő rendszerek kiépítését láttuk szükségyszerűnek a megnövekedett bűnözések miatt.

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének illetékességi területén a legfontosabb szükséglet a hosszútávon megteremthető, fenntartható foglalkoztatás. Ennek legfontosabb eleme a célkitűzésekben ismertetett helyi termék előállítás, feldolgozás és értékesítés feltételeinek megteremtése, kialakítása. A fiatalok identitástudatának, környezettudatosságának fejlesztése, az ifjúság helyben tartása, mint érzékelhető térségi szükséglet kapcsolatban van a megfogalmazott célkitűzésekkel, mivel ezek megléte alapvető feltétele a vidék jövőjének szempontjából.

A tervezett jövőképpel szorosan összekapcsolódik a helyi turizmus fellendítése. Olyan településszintű turisztikai beruházások szükségesek, amelyek a település összképét javítják, helyi értékekre épül, illetve azok megőrzésére irányul. Ezek a fejlesztések fontosak az identitástudat erősítése szempontjából.

Fő indikátorok bemutatása:

Munkahelyteremtés			
	Megvalósult beruházások száma	Támogatás összege	Új munkahelyek száma
ÚMVP III. tengely	24 db	312418225 Ft	20 db
ÚMVP IV. tengely	11 db	305742681 Ft	37 db
Összesen	35 db	618160906 Ft	55 db

Szálláshely kialakítás			
	Megvalósult beruházások száma	Támogatás összege	Új szálláshelyek száma
ÚMVP III. tengely	28 db	473948285 Ft	143 db
ÚMVP IV. tengely	6 db	81617322 Ft	70 db
Összesen	33 db	555565607 Ft	213 db

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete az ÚMVP III. tengely jogcímeire vonatkozóan a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában a következő célkitűzéseket fogalmazta meg:

- Helyi turizmus ágazat fejlesztése különös tekintettel az ifjúsági és diákturizmusra, valamint az öko-, és agroturizmusra.
- A helyi vállalkozások fejlesztése a környezeti fenntarthatóság és a munkahely teremtés maximális figyelembevételével.
- Épített természeti-, és kulturális örökség megőrzése, fejlesztése.
- Településfejlesztés, helyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése a helyi életminőség javítása érdekében.

Ezen célkitűzések a LEADER HACS működési területén található összes településre egységesen lettek megfogalmazva, így elmondható hogy területi szintű tervezés valósult meg. A megvalósult projektekkal kapcsolatban pontszerű fejlesztésekről beszélünk, mivel nem összetartozó együttműködésekben alapuló beruházások jöttek létre. Voltak gazdaság erősítő, élénkítő beruházások, mint például a vállalkozásfejlesztés esetében munkahely megtartó, kapacitás bővítő, illetve a helyi turizmust ösztönző új szálláshelyek és szolgáltatások kialakítása. Másrészt olyan fejlesztések valósultak meg, melyek a település összképét javították. A beruházások nem alkotnak egy egységet, de külön-külön hozzájárultak a térség gazdasági fejlődéséhez valamint az életminőség javításához.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása során egyrészt a LEADER térségben működő, tevékenykedő szervezetek és személyek részére szervező, tanácsadó, projektmenedzsmenti tevékenység biztosításával, másrészt saját pályázatok benyújtásával igyekszik a lehető legnagyobb fejlesztési forrást felhasználni a térségben, ezzel elősegítve a helyi gazdaság fejlődését.

A HFS legjelentősebb mértékben a Vidékfejlesztési Program támogatásaihoz kapcsolódik. Ezek közül is kiemelten az alábbi támogatási lehetőségekhez:

- A különböző állattartó telepek építése és korszerűsítése (sertés, baromfi, szarvasmarha, juh és kecske), melyek segítségével gazdaságosabbá lehet tenni a már meglévő állattartó telepeket, másrészt újakat lehet létrehozni. Ezzel új munkahelyek teremthetők, csökkenthető a környezet terhelése és hozzájárul a térségen belüli feldolgozó vállalatok alapanyag biztosításához.
- Kertészet korszerűsítése, üveg- és fóliaházak létrehozása, öntözés kialakítása, gyógynövénytermesztés, technológia fejlesztése, gépbeszerzések támogatása. Ezen intézkedések szintén új munkahelyeket teremthetnek és segítik a helyi termékek előállításához, a helyi közétkeztetéshez az alapanyag biztosítását.
- Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyság elősegítése a feldolgozásban, mely a meglévő és a más intézkedések segítségével létrejövő mezőgazdasági alapanyagok feldolgozását segíti a térségben. Ezen intézkedés szintén hozzájárulhat a térség foglalkoztatásához, a helyi termékek előállításához, továbbá kapcsolódik a turizmus fejlesztéséhez is alapanyagok, termékek értékesítésével.
- A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás segíti a mezőgazdasági végzettséggel rendelkező fiatalok térségben történő megtartását vagy vonzását, a vidéki identitás népszerűsítését, új munkahelyek teremtését.
- A mezőgazdasági tevékenység diverzifikálása segíti különböző szolgáltatások elindítását a térségben, különösen a turisztika területén. Szintén segíti a fiatalok megtartását és vonzását, a munkahelyek teremtését a nem mezőgazdasági vállalkozások indításának támogatása.
- A mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése segíti a már mezőgazdasággal foglalkozóknak a főállásúvá válást, mely elősegíti a helyi termékek előállítását, munkahelyek teremtését.
- Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztésének támogatása: szolgáltatásfejlesztés és termelés indítása, fejlesztése segíti a meglévő mezőgazdasági termelőink egyéb,

nem mezőgazdasághoz kapcsolódó szolgáltatásaink és termék előállításának fejlesztését, elindítását, ami tovább bővítheti a térségben elérhető szolgáltatások és termékek körét, így segíti a gazdaságfejlesztést. Az energetikai fejlesztés pedig csökkenti a környezetterhelést és a fenntartási költségeket.

- A településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés egyrészt segíti a turisztikai lehetőségeket, másrészt a közösségépítést, illetve csökkenti a környezetterhelést és a fenntartási költségeket.
- A helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális fejlesztése, közétkeztetés fejlesztése lehetőséget biztosít a térség helyi termelőinek a megtermelt alapanyagok, előállított helyi termékek értékesítésére, ami javítja a térség gazdasági lehetőségeit.
- Az egyedi szennyvízkezelés segíti a hiányzó infrastruktúra pótlását, csökkenti a környezetterhelést.
- Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapot javításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése egyrészt javítja az infrastruktúrát, másrészt hozzájárul a turisztikai lehetőségekhez azáltal, hogy a külterületi utakat alkalmassá teszi biciklis, lovas, gyalogos turisták általi használatához.
- Együttműködések támogatása a Rövid Ellátási Láncok és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért kiemelten illeszkedik a HFS végrehajtásához, hiszen biztosítja a meglévő és létrejövő helyi termékek értékesítését, ami fejleszti a gazdaságot, hozzájárul a turizmusban felhasználható alapanyagok, termékek elérhetővé tételéhez is. Amennyiben módunkban állna, akkor saját pályázat benyújtásával, amennyiben erre nem lesz lehetőség, akkor szervező, tanácsadó, projektmenedzsment tevékenységgel kívánjuk segíteni LEADER térségünkben a REL és a helyi piacok kialakítását, fejlesztését, továbbá együtt kívánunk működni a szomszédos LEADER HACS területeken tevékenykedő termelőkkel, helyi piacokkal, REL csoportokkal is.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) alábbi támogatásai kapcsolódnak leginkább a HFS végrehajtásához:

- Mikro-, kis- és középvállalkozások termelési kapacitásának bővítése; Mikro-, kis- és középvállalkozások termelési kapacitásainak bővítése, melyek az 5 millió Ft-ot meghaladó támogatási igényű nem mezőgazdasági termelő tevékenységet, illetve a szabad vállalkozási zónában a szolgáltatások ellátását támogatják, ezzel hozzájárulnak a térség foglalkoztatási helyzetének javításához.

- Mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatása a szabad vállalkozási zónákban, mely új munkahelyek kialakítását segíti.
- Épületenergetikai fejlesztések; Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva; Helyi fő- és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal támogatási lehetőségek elősegítik a vállalkozásoknál a környezetterhelés csökkentését, továbbá csökkentik a fenntartási költségeket, ezzel pedig segítik a gazdasági növekedést, a munkahelyek megtartását.

A LEADER HACS a térség intézményeivel, civil szervezeteivel összefogva kíván részt venni pályázóként az EFOP 1.7 intézkedésében: Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére. Ezen intézkedés keretében segíteni kívánjuk a térségben felhasználható képzések megszervezését, a hátrányos helyzetűek munkába állását, a fiatalok helyben tartását, a közösségépítést, a vidéki identitás erősítését, a közösségi szolgáltató terekben a gyermekek részére különböző foglalkozások, képzések megvalósítását, a hátrányos helyzetű gyermekek részére táborprogram kialakítását, az érintettek és a különböző szakemberek közötti egyeztetések, műhelymunkák lebonyolítását, a környezeti fenntarthatósági szempontoknak való megfelelést. Emellett ifjúsági programokat kívánunk szervezni.

4.4 SWOT

A térségben zajló folyamatokat, azok hatásait legegyszerűbben SWOT elemzés segítségével lehet szemléltetni. Az analízis során áttekinthetjük a térség gazdasági, társadalmi, természeti erősségeit, azok gyengeségeit, illetve a legfontosabb problémákat, azok megoldási és fejlesztési lehetőségeit.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- Természetközeli területek aránya magas, sokszínű táj- és talajszerkezet - Kiemelkedően magas az erdősültség, a fenntartott vadállomány; viszonylag magas vadászturizmus - Mozaikos mezőgazdasági tájszerkezet, fajgazdag területek, - Alacsony ipari tevékenység-tiszta levegő-alacsony szintű talaj degradáció - Tájjellegű palóc, népi hagyományok, kézművesek, helyi termékek, szöttek megléte - Hagyományos vidéki életmódhoz köthető tevékenységek	- Aprófalvas településszerkezet, sok elhagyott, kezeletlen terület - A térség belső úthálózatának minősége kedvezőtlenek; kerékpárutak hiánya - Az erdő- és mezőgazdálkodás eltartó képessége alacsony - Mezőgazdasági termékek alacsony szintű helyi feldolgozottsága - A mezőgazdasági haszonállat állomány jelentős csökkenése - Régi gyümölcsösök kivágása, elöregedése - Alacsony foglalkoztatottság, országos átlag fölötti munkanélküliségi ráta, munkanélküliek nagyobb hányada

- A működési területen Tájvédelmi Körzet, Natúrpark és Geopark hálózat is kapcsolódik - Magas számú természeti és kulturális látnivalók - Vendégházak száma, színvonala folyamatos emelkedést mutat - Szelektív hulladékgyűjtés szervezettsége megfelelő - Főváros közelsége, szolgáltatások elérhetősége	- szakképesítéssel nem rendelkeznek, illetve alacsony végzettségű, bérek az országos átlag alatt alakulnak - Fiatalok elvándorlása, csökkenő gyermeklétszám, elöregedés - Gyenge humánerőforrás potenciál - Innováció alacsony szintje - Alternatív energiaforrások csekély alkalmazása; környezettudatos életmódra nevelés hiánya - Vállalkozások versenyképességének hiánya - Alacsony szintű együttműködés gazdasági és civil téren is - A térség közbiztonsága javuló tendenciát mutat, de még nem kielégítő - Alacsony szintű marketing és PR tevékenység - Tanösvényi hálózatok száma kevés, alacsony fejlettségű, nincsenek kapcsolódási pontok - Turisztikai szereplők alacsony szintű együttműködése - Falusi szálláshelyek alacsony szintű kihasználtsága - Elszegényedett, társadalmi perifériára kisorult lakosság, felzárkóztatási program szükségessége - <i>Roma népesség képzettségi, beilleszkedési, felzárkóztatási problémái</i>
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- A természeti, táji adottságok magasabb szintű kihasználása - Az extenzív mezőgazdasági termelés támogatottságának növelése	- Környezeti, természeti értékek sérülékenysége - Kiszámíthatatlan, gazdasági helyzet, a gazdasági folyamatok változékonysága - Társadalmi bizonytalanságok,

- Őshonos gyümölcsösök kialakítása - Biotermékek, biogazdálkodás támogatása - Erdei termékek, erdei melléktermékek feldolgozása - Gyógynövények termesztése, feldolgozása - Helyi termék, helyi piac fejlesztése, kialakítása - Térségi szintű bolthálózat, mobil vagy mozgó boltok kialakítása, fejlesztése - Őstermelők támogatása, őstermelői hálózat kialakítása, fejlesztése - Promóciós- és média kampányok - Vidéki turizmus támogatása, helyi turisztikai attrakciók fejlesztése - A környezettudatos nevelési, fejlesztési és természetközeli sport programok támogatása - Zöldút hálózat, tanösvény hálózat fejlesztése, bővítése, kialakítása - Helyi vállalkozások kapacitásbővítésének és piacra jutásának elősegítése - Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatását elősegítő képzések támogatása - A térségi közbiztonságot növelő fejlesztések támogatása	- tervezhetőség és a fenntarthatósági tényezők labilitása - Elvándorlás további fokozódása - A multinacionális cégek befolyásának erősödése - Közösségek, civilszervezetek további szétesése -
--	--

A SWOT elemzés alapján látható hogy a térségben rejlő fejlesztési potenciál magas. Nagy hangsúlyt kell fektetni a tőkehiányos vállalkozások megerősítésére, ezáltal elősegítve a munkahelyteremtést, a képzések révén pedig a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására nyílik lehetőség. Fontos a térség természeti és kulturális értékeinek kihasználása a közbiztonság növelése valamint a megújuló energiaforrások alkalmazása.

	Belső erősségek	Külső gyengeségek
Külső lehetőségek	Offenzív stratégia: Vállalkozás fejlesztés, munkahelyteremtés, a meglévő falusi szálláshelyek szolgáltatásfejlesztése a magasabb kihasználtság érdekében, a fiatalok körében az identitástudat erősítése.	Fejlesztendő stratégia: Helyi termék feldolgozásának elősegítése, helyi közbiztonság növelése, képzések a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása és a fiatalok helyben történő elhelyezkedése érdekében.
Külső veszélyek	Védekező stratégia: Versenyszféra erősítésével a versenyszférában alkalmazott munkavállalók számának növelésével csökken az önkormányzati foglalkoztatottság (hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése). Képzések szervezésével ellensúlyozható a főiskola hiánya.	Elkerülő stratégia: Pályázati fejlesztési források hatékony alkalmazása kiindulópontként hat a térségre, mely számos problémát tud kezelni, illetve negatív hatást enyhíteni.

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A helyzetfeltárás fejezetben a SWOT mátrix segítségével azonosításra kerültek a térség erősségei, gyengeségei, lehetőségei és a fennálló veszélyei, melyek a Helyi Fejlesztési Stratégia fő irányvonalait határozzák meg. Az említett fejezetbe a HACS tapasztalatai mellett a tájékoztató és a projektgyűjtési fórumok alkalmával a térség szereplőitől szerzett információk is beépítésre kerültek, valamint a különféle igények teljesítését is figyelembe vettük, mely megoldásokat nyújt a térség problémáira.

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításához a 22/2015. (V. 18.) Irányító Hatóság közleménye értelmében az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének 617 100 000 forint forrás áll rendelkezésre, mely sajnos nem elegendő az összes probléma kezelésére, ezért csak egyes fókuszterületekre (munkahelyteremtés, vállalkozásfejlesztés, meglévő turisztikai szolgáltatások továbbfejlesztése, hátrányos helyzetű csoportok támogatása, helyi termékek előállítása, településkép egyediségének megőrzése, közbiztonság javítása) összpontosít. A

stratégia célja, hogy a fejlesztendő területeken megvalósuló csekély összegű projektek a későbbiekben szükség szerint más Operatív Programokból kiegészíthetők, továbbfejleszthetők legyenek.

Fejlesztési szükségletek:

Helyi gazdaság fejlesztés

A térségre jellemző az aprófalvas településszerkezet, amely a rendelkezésre álló nagyszámú képzetlen munkaerő fizikai elhelyezkedését is meghatározza. A működési területünkön megtalálhatóak a komoly hagyományokkal rendelkező helyi termékek, ezért szinte az egyetlen lehetőség ezen termékek fenntartható módon történő előállításának fejlesztése, a belső piac megteremtése, a belső erőforrások optimális kihasználása. Ezért támogatni kell a helyi gazdaság fejlődését az alapanyag előállítástól a feldolgozáson át a piacra jutásig. A vállalkozások szerepe is kiemelt fontosságú Nyugat-Nógrádban, a versenyképesség növelésével a vállalkozások piaci pozíciója és hosszútávú fennmaradása biztosítható. A támogatás elősegítheti a térségben folyamatosan növekvő munkanélküliség számának csökkenését, mely alapvető célunk.

Turizmus fejlesztés

A természeti értékekre épülő turizmusfejlesztés a térség egyik fő kiugrási pontja, mint ahogy az a 2007-2013-as ciklusban is bizonyítást nyert. Jelen fejlesztéssel nem elsősorban a szálláshelyek fejlesztése a cél, hanem a térségben fellelhető turisztikai attrakciók számának növelése, így a vendégéjszakák számának növelésével elért pozitív gazdasági hatás.

Képzés

A térségben az alacsony képzettségű lakosok száma magas, így ezen csoportoknak egyedüli kiugrási pont a helyi igényeknek megfelelő képzéseken való részvétel lehet. A fejlesztés eredményeként a térség iskolai végzettsége minőségi javulást eredményez, kezeli a munkanélküliséget, így javul a térség lakosainak szociális helyzete. A képzések elsődleges célcsoportja a fokozottan veszélyeztetett hátrányos helyzetű csoportok helyzetének javítása. Intézkedésünk keretén belül lehetőséget adunk pályaaorientációs foglalkozásra gyermekek részére, ezzel is hozzásegítve őket a hatékonyabb tanulási folyamathoz, a közösségbe való beilleszkedéshez.

Falumegújítás, megőrzött örökségek megőrzése

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete számos településén nem áll rendelkezésre a megfelelő infrastruktúra ahhoz, hogy a helyi lakosság igényét megfelelő körülmények között kielégítse. Az alacsony fizikai és infrastrukturális állapotok miatt, az intézmények nem tudják megfelelő minőségben ellátni a rájuk eső feladatokat. A térségre jellemző épített

örökségünket képező értékek, épületek infrastruktúrája a mai kor igényeit nem elégíti ki, elhanyagolt, leromlott állapotban vannak. A térség védett értékei nem tudnak kellő hangsúllyal megjelenni a helyben lakók életminőségében, a turisztikai kínálatban. Mindezek hatására létrejönnek a településképet szépítő, az ott élők komfortérzetét javító beruházások, megújulnak a védett értékek, melyek növelik a helyi identitástudatot, a turisztikai vonzerőt.

Közbiztonság javítása

A lakosság és a vállalkozások részéről igény jelentkezik a biztonságos élettér kialakítására. A települések helyi értékeinek megóvását szem előtt tartva, szükségessé vált a település szintű közbiztonsági illetve vagyonvédelmi rendszer fejlesztése, térfigyelő kamerák kiépítése.

Helyi életminőség javítása, hagyomány kultúra ápolása

Olyan programokat kell kidolgozni és megvalósítani, amelyek az óvodától a felnőtté válásig segíti a fiatalokat a helyi értékek megismerésében, saját településük, térségük megszerettetésében, környezetük megóvásában, jövőjük és boldogulásuk helyi megvalósításában.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet alapján az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete tervezési területén a balassagyarmati és a rétsági járás kedvezményezett, a pásztói járás fejlesztendő a szécsényi járás pedig komplex programmal fejlesztendő.

105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet alapján a balassagyarmati járásban 6 település (Csitár, Csesztve, Debercsény, Hugyag, Iliny, Mohora), a rétsági járásban egy település (Szátok) társadalmi-gazdasági szempontból kedvezményezettnek és jelentős munkanélküliséggel sújtottnak minősül, ezért a kedvezményezett járások besorolásáról szóló kormányrendeletben meghatározott fejlesztendő járással azonos bánásmódban részesül.

A Helyi Fejlesztési Stratégia összeállítása és megvalósítása során kiemelt cél az esélyegyenlőség megteremtése.

A HFS tervezésének fázisában az esélyegyenlőség, illetve a teljes nyilvánosság biztosítása érdekében több kommunikációs (internetes felület, hirdetés, elektronikus levél, projekt adatlap gyűjtés, fórum) eszközt is alkalmaztunk a stratégia népszerűsítéséhez, a stratégia megalkotásába történő bevonás céljából. A tervezés folyamatában külön figyelmet érdemeltek a fokozottan hátrányos helyzetben lévő társadalmi szereplők megszólítása (szociális területen leszakadt csoportok, megváltozott munkaképességűek, mozgássérültek, romák stb.),

véleményeik beépítése a stratégiába, ezen társadalmi rétegek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

A hátrányos helyzetű csoportok számára a legnagyobb probléma az alacsony végzettség, az ebből adódó munkanélküliség, és a fokozódó szociális leszakadás.

Az esélyegyenlőség alapja a diszkriminációmentesség, azaz meghatározott tulajdonság miatt senkit nem érhet hátrány. Ezen felül, elő kell segíteni, hogy javuljon az esélyegyenlőtlenséggel küzdő célcsoportba tartozók lehetősége a munkavállalásra, és egyáltalán a normális életre.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Segít elérni azt a célunkat, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, karrierre, minőségi szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, hogy milyen a származása vagy az anyagi helyzete. A diszkrimináció tilalma önmagában nem oldja meg a problémákat, azaz nem szünteti meg a létező egyenlőtlenségeket.

Cél kell, hogy legyen:

- Családbarát munkahelyi körülmények megteremtése, erősítése, a munkarend hozzáigazítása a családi szükségletekhez, illetve a munka és a magánélet közötti egyensúly erősítésére.
- Olyan intézkedések támogatása a munkáltatóknál, amelyek erősítik a nemek közötti egyenlőséget.
- Az akadálymentes környezet hasznélvezői a mozgássérültek, a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a betegek és az idős emberek. Ide tartozik az épületek akadálymentesítése, akadálymentes közlekedés megteremtése, a fogyatékkal élők számára infokommunikációs hozzáférés biztosítása (pl. vakbarát számítógépes eszközök, könnyen érthető kommunikáció, jeltolmács stb.).

A foglalkoztatás bővítése, a munkaerő-kínálat növelése, valamint a kereslet és kínálat összhangját biztosító foglalkoztatási környezet kialakítása. Az akadálymentes fizikai és kommunikációs környezet kialakításának szükségessége, illetve cél a távmunka és egyéb alternatív munkavégzési lehetőségek biztosítása.

A roma alkalmazottak számának növelése, az egyenlő munkáért egyenlő bért elv megvalósítása, továbbképzések biztosítása, szegregáció felszámolása.

A hátrányos helyzetű munkavállalónak és munkaerőpiaci elhelyezkedésüknek az elősegítése (Pl.: pályakezdő fiatalok, vagy 50 évnél idősebbek alkalmazása; középfokú végzettséggel nem rendelkezők alkalmazása; tartós munkanélküliek munkába állítása; gyermekvállalás után a munkaerőpiacra való visszatérés segítése megőrzése, képzések biztosítása,).

A stratégia a felsorolt problémákat elsősorban vállalkozásfejlesztéssel, illetve képzések szervezésével tudja enyhíteni. Helyi szinten a probléma csupán enyhíthető, megoldása országos szintű kérdés. A kedvezményezettek által megvalósított fejlesztések nyomon követése indokolt, a Helyi Fejlesztési Stratégia fő céljainak elérését biztosító monitoring működtetése fontos visszacsatolás a munkaszervezet munkáját illetően. Ezek alapján elmondható, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárul a térséget érintő problémák

enyhítéséhez, lehetőséget teremt a vállalkozások fejlesztése és képzések biztosítása révén a munkanélküliek munkához jutásához, így a szegénység csökkentéséhez. Esélyt teremt a fokozottan hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásához a munka világába történő visszavezetéshez.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A fenntartható fejlődés célja, hogy a gazdasági fejlesztések oly módon valósuljanak meg, hogy azok biztosítsák a környezeti értékek maximális védelmét, természeti erőforrások megőrzését és figyelembe vegyék a társadalom érdekeit. A fenntartható fejlődésnek ezért három, egyenrangú pillére a gazdaság, társadalom és a környezet harmonikus fejlesztése.

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése során célunk, hogy a térségben a természeti értékekre épülő turisztikai fejlesztéseket biztosítsunk a környezetben fellelhető természetes folyamatok felborítása nélkül, a fenntartható fejlődés biztosításával. Fontos, hogy növeljük a megújuló energiaforrások (nap-, szél-, víz-, geotermikus energia, biomassa) alkalmazását. Ennek megfelelően a stratégia megvalósítása során előnyt élveznek a megújuló energiaforrást alkalmazó fejlesztések, mivel ezek hozzájárulnak az EU2020 klímaváltozást érintő céljaihoz is.

Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a vidéki élet sokszínűségének megőrzésére és fejlesztésére, a táji értékek fennmaradására, a tájkép és a biológiai sokféleség megőrzésére. Ösztönözni szeretnénk a környezettudatos magatartás megerősítését célzó fejlesztéseket, népszerűsítő rendezvényeket, a gazdag és változatos biodiverzitás fenntartását. Támogatni akarjuk az egészség- és környezettudatos magatartás elterjesztését, a természeti értékek széles körben való megismertetéséhez kapcsolódó rendezvények, tájékoztatások, oktatások, programok, ismeretterjesztő előadások megtartását. Különös figyelmet fordítunk a szennyezés megelőzésére és minimalizálására, a hulladék koncentrációjának visszaszorítására, újrahasznosítását célul kitűző fejlesztési elképzelések támogatására. Támogatni kívánjuk a szelektív hulladékgyűjtés terjesztésére és a lakosság szemléletmód váltására irányuló programok megvalósítását.

A fejlesztések megvalósításának nyomon követése fontos feladat a környezeti fenntarthatóságot biztosító célok megvalósulásának ellenőrzésében.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A Helyi Fejlesztési Stratégia kidolgozása során integrált és innovatív elemek, fejlesztési célok is beépülnek melynek oka a térségben korábban jelentkezett problémák elmélyülése, illetve igény szerinti új szolgáltatások bevezetése.

Az integrált és innovatív elemek alkalmazását az indokolja, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégiának kellően rugalmasnak kell lennie a térségben bekövetkező változásokhoz képest, így új megközelítést szükséges alkalmazni néhány területen.

Fontos és egyedi megközelítésnek gondoljuk azon térségi vállalkozások támogatását a szolgáltatási szektorban, melyek számára az alapvető feltételek sem adtak tevékenységeik végzéséhez, így a más operatív programok által kínált fejlesztési lehetőségekkel sem tudnak élni. Ugyanezen megfontolásból kívánjuk támogatni a hagyományos-, bio- és kézműves termékek, élelmiszerek piacra jutását, hozzásegítve ezzel pályázóinkat a további fejlődéshez.

A Helyi Fejlesztési Stratégiában innovatív elemként, avagy új szolgáltatásként jelentkezik a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatását elősegítő képzések tartása. A képzések megjelenése, mint fejlesztési cél a stratégiában ismételtelen jelentkezik, hiszen a 2007-2013-as ciklusban kidolgozott Helyi Vidékfejlesztési Stratégia a célját nem vagy csak részben érte el. A hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása több Operatív Programhoz is kapcsolódik, annak szükségessége és fontossága a Helyi Fejlesztési Stratégiában is kiemelt terület. Tekintettel arra, hogy a térségben jelentkező hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának ösztönzése forrásigényes folyamat, így a Helyi Fejlesztési Stratégia, mint katalizáló eszközként kívánja képzésekkel a foglalkoztatást elősegíteni.

A stratégiában innovációként jelentkezik a fejlesztések megvalósítása során a térségi szereplők bevonása a megalkotásban, illetve a döntéshozatalba.

Fontosnak tartjuk HFS-ünkben a működési területünkön működő szervezetek számára olyanfajta támogatások elérhetővé tételét, melyek felhasználásával nagyobb nyilvánosságot kapnak programjaik, továbbá nem csak közvetlen formában jelentkeznek fejlesztési eredmények, hanem a térségi társadalom általános állapotának javulásához járulnak hozzá (pl.: egészséges életmódhoz köthető, sport és szűrő rendezvények, fiatalokat célzó, térségi hagyományokat felelevenítő és szórakoztató rendezvények, nevelő, szemléletformáló és oktató programok megvalósítása).

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárul

- *a térségi tőkehiányos vállalkozások megerősítéséhez, ezáltal a foglalkoztatottság növeléséhez,*
- *a képzések által a hátrányos helyzetű csoportok helyi gazdasági szférában való elhelyezkedéséhez, illetve*
- *a helyi adottságokra épülő turisztikai és egyéb infrastrukturális fejlesztésekkel a helyi életminőség javulásához.*

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárul a térségi tőkehiányos vállalkozások megerősítéséhez, ezáltal a foglalkoztatottság növeléséhez, a képzések által a hátrányos helyzetű csoportok helyi gazdasági szférában való elhelyezkedéséhez, illetve a helyi adottságokra épülő turisztikai és egyéb infrastrukturális fejlesztésekkel a helyi életminőség javulásához.

	Átfogó cél(ok)
1.	Helyi gazdaság megerősítése, munkahelyteremtés
2.	Helyi életminőség javítása és a turizmus ösztönzése

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A helyi gazdaság fejlesztése (vállalkozásfejlesztés, turisztikai szolgáltatások fejlesztése; helyi-, kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása)	Támogatott projektek által létrehozott új munkahelyek száma (FTE (Full Time Equivalent, Teljes munkaidő egyenértékes))	10-12
		Támogatott projektek által létrejövő új szolgáltatások száma	8-12
2.	Közbiztonság javítása	Támogatott projekt keretében a biztonságosabbá váló települések száma	10-16
3.	Településfejlesztés	Támogatott projekt keretében, településkép megítélésében jelentős szereppel bíró felújítással érintett	15-30

		épületek/építmények száma	
4.	Helyi identitástudat erősítése, hagyományörzés, kultúra ápolása	Támogatott projektek által a fejlesztéssel érintett lakosság száma	5000-10000
5.	Hátrányos helyzetű csoportok támogatása	Támogatott projekt keretében szervezett képzés eredményeként szerzett tanúsítványok száma	200-300

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹				
		1.	2.	3.	4.	5.
1.	Helyi vállalkozások fejlesztése	X		X		X
2.	Helyi-, kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása	X		X		X
3.	Helyi turisztikai szolgáltatások fejlesztése	X		X		X
4.	Település szintű térfigyelő rendszer kiépítése	X	X	X		
5.	Településkép megőrzése	X	X	X		
6.	Hátrányos helyzetű csoportok ismeretének bővítése	X				X
7.	Népi hagyományokra, kulturális és természeti értékekre épülő rendezvények támogatása				X	
8.	Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése (pl. fiatalok helyben tartása, helyi tudástőke növelése) EFOP 1.7 forrásaiból	X				X

1) A helyi gazdaság fejlesztése

Vállalkozásfejlesztés

A térségben működő mikrovállalkozások tőkehiánnyal küzdenek, ami meggátolja fejlődésüket, kapacitásuk növelését, piaci pozíciójuk erősítését. A fejlesztés célja az infrastrukturális és eszközbeszerzéseken túl a megújuló energiák alkalmazása, mely hozzájárul hosszútávú fejlődésükhöz, versenyképességük növeléséhez, munkahelymegtartáshoz, új munkahelyek létrejöttéhez.

Turizmusfejlesztés

A 2007-2013-as időszak Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának köszönhetően a térségben nagyon sok minőségi szálláshely jött létre, de sajnos ezek többsége jelenleg még kihasználatlan. A térség turizmusának ösztönzése érdekében a már meglévő szálláshelyek és a helyi értékek figyelembevétele, illetve megőrzése mellett turisztikai szolgáltatásbővítésre van szükség (például agroturisztika és gasztroturisztika). A fejlesztések a település összképének javításához, helyi értékek megőrzéséhez, az identitástudat erősítéséhez, vendégéjszakák számának növeléséhez, fiatalok helyben tartáshoz és a munkanélküliség csökkenéséhez is hozzájárulnak.

Helyi-, kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása

A térségben megtalálhatóak komoly hagyományokkal rendelkező helyi termékek. Ezért a 2007-2013-as időszakhoz hasonlóan és a 2014-2020 VP LEADER intézkedéséhez illeszkedve támogatjuk a helyi termékek fenntartható módon történő előállításának fejlesztését, a belső piac megteremtését a belső erőforrások optimális kihasználásával, így a gazdaság fejlesztését az alapanyag előállítástól a feldolgozáson át a piacra jutásáig. A fejlesztések elősegíthetik a térségben folyamatosan növekvő munkanélküliség számának csökkenését. A folyamat beindítása és gyorsítása érdekében nyitott portákat, mintagazdaságokat kell létrehozni, ahol a teljes termék előállítási folyamat bemutatható az érdeklődők számára, melyek elősegíti a turizmus fejlődését is.

A cél megvalósításának fő forrása helyi szinten a LEADER, kiegészíti:

Vidékfejlesztési Program: M06 - A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 1 - Kkv-k versenyképességének javítása prioritási tengely

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program: GINOP 7 Turizmus prioritási tengely

Környezeti És Energiahatékonysági Operatív Program: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása prioritási tengely

2) Közbiztonság javítása

A térségben található helyi értékek megőrzésének és a bűnözés visszaszorításának érdekében szükséges település szintű térfigyelő rendszer kiépítése. A bűnözés csökkenése hozzájárul a vállalkozások számának növekedéséhez a térségben, illetve a helyi életminőség javítását is kellően elősegíti.

A cél megvalósításának fő forrása helyi szinten a LEADER, kiegészíti:

Vidékfejlesztési Program: M07 Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben

3) Településfejlesztés

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén nagyon sok épített örökség található, melynek megóvása az utókor számára kiemelt fontosságú, és a turizmusra is pozitív hatást gyakorol egy rendezett településkép. A fejlesztés célja, hogy a településképet meghatározó épületek (energetikai) korszerűsítése, építmények rekonstrukciója és egyéb infrastrukturális fejlesztések támogatása, mely egyrészt hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, klímaváltozás hatásainak csökkenéséhez, másrészt pedig a helyi gazdaságra is ösztönző hatást fejt ki azáltal, hogy nő a települések látogatottságának száma.

A cél megvalósításának fő forrása helyi szinten a LEADER, kiegészíti:

Vidékfejlesztési Program: M07 Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben

4) Helyi identitástudat erősítése, hagyományőrzés, kultúra ápolása

Olyan programokat kell kidolgozni és megvalósítani, amelyek az óvodától a felnőtté válásig segíti a fiatalokat a helyi értékek megismerésében, saját településük, térségük megszerettetésében, környezetük megóvásában, jövőjük és boldogulásuk helyi megvalósításában.

A cél megvalósításának fő forrása helyi szinten a LEADER.

5) Hátrányos helyzetű csoportok támogatása

A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rend. szerint kedvezményezett járással és/vagy a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rend. szerint kedvezményezett településekkel az állandó népességük legalább 15%-ában érintett Helyi Akciócsoport vagyunk, mely területen a fokozottan veszélyeztetett, hátrányos helyzetű csoportok kiemelt támogatása prioritást élvez. Ezen csoportok elsődleges kiugrási pontja a térségi vállalkozások igényeinek megfelelő tanfolyamok elvégzése, majd a megszerzett tudással a munkavállalás. A cél megvalósítása hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez, illetve az elvándorlás mértékének csökkentéséhez is.

A cél megvalósításának fő forrása helyi szinten a LEADER, kiegészíti:

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program: Gyarapodó tudástőke prioritási tengely;
1.7 Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése

8. Cselekvési terv**8.1 Az intézkedések leírása**

Intézkedés sorszáma	1.
Intézkedés megnevezése:	Helyi vállalkozások fejlesztése
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Településfejlesztés, Hátrányos helyzetű csoportok
Indoklás, alátámasztás:	A térségben működő mikrovállalkozások tőkehiánnyal küzdenek, ami meggátolja fejlődésüket, kapacitásuk növelését, piaci pozíciójuk erősítését. A fejlesztés célja az infrastrukturális és eszközbeszerzéseken túl a megújuló energiák alkalmazása, mely hozzájárul a hosszútávú fejlődésükhöz, versenyképességük növeléséhez, munkahelymegtartáshoz, új munkahelyek létrejöttéhez.

A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Az intézkedés keretében támogatásban részesülnek munkahelyet teremtő vállalkozások, munkahelyet megőrző működő vállalkozások, melyek tevékenységüket a Helyi Fejlesztési Stratégia településein végzik. Az intézkedés hozzájárul a vállalkozások tevékenységi körébe tartozó fejlesztéseken túl új tevékenységek, új szolgáltatások bevezetéséhez szükséges fejlesztésekhez. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költségtypusok közül a következők számolhatóak el az intézkedés keretében: <i>1. Projekt előkészítési költségek (tervdokumentáció elkészítésének, engedélyek beszerzése, pályázatírás): az építési és gép-, eszközbeszerzési költségek maximum 5 %-a</i> <i>2. Építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek</i> <i>3. Gép-, és eszközbeszerzés</i> <i>4. Műszaki ellenőri szolgáltatás az építési költség maximum 1 %-a</i> <i>5. Marketing költség az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 5 %-a</i> <i>6. Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 0,5 %-a</i> <i>7. Projektmenedzsment tevékenység az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő lehatárolás:	Az intézkedés kiegészíti a Vidékfejlesztési Program és a GINOP intézkedéseit, mivel támogatást biztosít a nem mezőgazdasághoz kapcsolódó termék előállításához és szolgáltatás nyújtáshoz is. A GINOP a termék előállítását legalább 5 millió Ft-os támogatáshoz köti, a szolgáltatásokat pedig csak a szabad vállalkozási zónában támogatja, szintén legalább 5 millió Ft-os támogatás esetén. A Vidékfejlesztési Program a mezőgazdasági termelők, vagy a nem mezőgazdasági termelők Annex I. termék feldolgozását, illetve új mikrovállalkozás létrehozását támogatja. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER

	program népszerűsítését. A fejlesztés megvalósításához építési beruházás esetén kizárólag az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg a fejlesztést, melyről együttműködési megállapodást köt, mellyel a helyi vállalkozók piaci stabilitását segíti elő. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Egyéni vállalkozások, Induló és működő mikrovállalkozások
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén székhellyel, vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg az építés jellegű beruházást ▪ induló vállalkozás esetén munkahelyet hoz létre, működő vállalkozás esetén a maximális támogatási összeg 50%-ig munkahelyet őriz meg illetve 50 % felett új munkahelyet hoz létre melyet a fenntartási időszak végéig foglalkoztat ▪ induló vállalkozás esetén a projekt maximális támogatás összege: 10.000.000 Ft ▪ működő vállalkozás esetén a projekt maximális támogatás összege: 15.000.000 Ft ▪ építési beruházás esetén megújuló energiát alkalmaz ▪ marketing tevékenység a támogatási összeg 5%-a lehet ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 188.000.000 Ft. b. a támogatás aránya a 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet értelmében • <i>kedvezményezett eljárásokban 60% (balassagyarmati, rétsági eljárás),</i> • <i>a fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő eljárásokban 70% (pásztói, szécsényi eljárás),</i>

	valamint a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében fejlesztendő járással azonos besorolásban részesül Mohora, Csesztve, Csitár, Debercsény, Hugyag, Illy, Szátok c. a projektméret korlátai: 500.000 Ft. – 15.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 12-13 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	2.
Intézkedés megnevezése:	Helyi-, kézműves termékek előállításának és piacra jutásának támogatása
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Településfejlesztés, Hátrányos helyzetű csoportok
Indoklás, alátámasztás:	A térségben megtalálható komoly hagyományokkal rendelkező helyi termékek. Ezért a 2007-2013-as időszakhoz hasonlóan és a 2014-2020-as VP LEADER intézkedéséhez illeszkedve támogatjuk a helyi termékek fenntartható módon történő előállításának fejlesztését, a belső piac megteremtését a belső erőforrások optimális kihasználásával, így a gazdaság fejlesztését az alapanyag előállítástól a feldolgozáson át a piacra jutásáig. A folyamat beindítása és gyorsítása érdekében nyitott portákat, mintagazdaságokat kell létrehozni, ahol a teljes termék előállítási folyamat bemutatható az érdeklődők számára, melyek elősegíti a turizmus fejlődését is.

A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Az intézkedés keretében támogatásban részesülnek helyi termelők és kézművesek, őstermelők, munkahelyet megőrző működő vállalkozások, melyek tevékenységüket a Helyi Fejlesztési Stratégia településein végzik. Az intézkedés hozzájárul a helyi termelők és kézművesek, őstermelők vállalkozások tevékenységi körébe tartozó fejlesztéseken túl új tevékenységek, új szolgáltatások bevezetéséhez szükséges fejlesztésekhez. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költségtypusok közül a következők számolhatóak el az intézkedés keretében: 1. <i>Projekt előkészítési költségek (tervdokumentáció elkészítésének, engedélyek beszerzése, pályázatírás): az építési és gép-, eszközbeszerzési költségek maximum 5 %-a</i> 2. <i>Építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek</i> 3. <i>Gép-, és eszközbeszerzés</i> 4. <i>Műszaki ellenőri szolgáltatás az építési költség maximum 1 %-a</i> 5. <i>Marketing költség az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 10 %-a</i> 6. <i>Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 0,5 %-a</i> 7. <i>Projektmenedzsment tevékenység az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	Kizárólag a térségre jellemző hagyományos-, kézműves élelmiszerek és termékek előállítását és piacra jutását támogatja az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete. Az intézkedés kiegészíti a Vidékfejlesztési Program Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése (6.3.1.) intézkedését. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A fejlesztés megvalósításához építési beruházás esetén kizárólag az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg a fejlesztést, melyről együttműködési

	megállapodást köt, ami a helyi vállalkozók piaci stabilitását segíti elő. A kedvezményezett vállalja, hogy tevékenységét bemutatja az érdeklődőknek, ezzel elősegítve a helyi turizmus fejlődését. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Egyéni vállalkozások, Induló és működő mikrovállalkozások, Östermelő, Adószámos magánszemély
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén székhellyel, vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg az építés jellegű beruházást ▪ kizárólag az IPTE illetékességi területén lakóhellyel rendelkező östermelő és magánszemély, egyéni vállalkozó, illetve székhellyel rendelkező induló és működő mikrovállalkozás támogatható ▪ eszköz-, gépbeszerzésre kizárólag helyi termék előállításra alkalmas infrastruktúrával rendelkező kedvezményezett kör jogosult ▪ marketing tevékenység a támogatási összeg 10%-a lehet ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 60.000.000 Ft. b. a támogatás aránya a 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet értelmében • <i>kedvezményezett járásokban 60% (balassagyarmati, rétsági járás),</i> • <i>a fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járásokban 70% (pásztói, szécsényi járás),</i> valamint a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében fejlesztendő járással azonos besorolásban részesül

	Mohora, Csesztve, Csitár, Debercsény, Hugyag, Iliny, Szátok c. a projektméret korlátai: 200.000 Ft. – 5.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 12-15 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	3.
Intézkedés megnevezése:	Helyi turisztikai szolgáltatások fejlesztése
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Településfejlesztés, Hátrányos helyzetű csoportok
Indoklás, alátámasztás:	A 2007-2013-as időszak Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának köszönhetően a térségben nagyon sok minőségi szálláshely jött létre, de sajnos ezek többsége jelenleg még kihasználatlan. A térség turizmusának ösztönzése érdekében a már meglévő szálláshelyek és a helyi értékek figyelembevétele, illetve megőrzése mellett turisztikai szolgáltatásbővítésre van szükség (például agroturisztika és gasztroturisztika). A fejlesztések a település összképének javításához, helyi értékek megőrzéséhez, az identitástudat erősítéséhez, vendégéjszakák számának növeléséhez, fiatalok helyben tartásához és a munkanélküliség csökkenéséhez is hozzájárulnak.

A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Támogatásra kerülnek azok a projektek, melyek elsődleges célja a térség környezeti adottságaira épülő turisztikai attrakciók létrehozása. Támogatható tevékenység a meglévő turisztikai szálláshelyek korszerűsítése, melyek meglévő vagy új turisztikai attrakciókra épülnek. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költségtípusok közül a következők számolhatóak el az intézkedések keretében: 1. <i>Projekt előkészítési költségek (tervdokumentáció elkészítésének, engedélyek beszerzése, pályázatrírás): az építési és gép-, eszközbeszerzési költségek maximum 5 %-a</i> 2. <i>Építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek</i> 3. <i>Gép-, és eszközbeszerzés</i> 4. <i>Műszaki ellenőri szolgáltatás az építési költség maximum 1 %-a</i> 5. <i>Marketing költség az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 20 %-a</i> 6. <i>Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 0,5 %-a</i> 7. <i>Projektmenedzsment tevékenység az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	Az intézkedés teljes mértékben illeszkedik a LEADER intézkedés céljaihoz, és kiegészíti a Vidékfejlesztési Program Nem mezőgazdasági tevékenységek elindítása (6.2.1.) illetve a Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (6.4.1.) intézkedéseket. A Vidékfejlesztési Programtól (M06) eltérően jelen intézkedésben önkormányzatok, egyházi jogi szervezetek és nonprofit szervezetek is pályázhatnak. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A fejlesztés megvalósításához építési beruházás esetén kizárólag az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg a fejlesztést, melyről együttműködési megállapodást köt, ami a helyi vállalkozók piaci stabilitását segíti

	elő. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Egyéni vállalkozások, Induló és működő mikro vállalkozások, Önkormányzatok, Nonprofit szervezetek, Egyház jogi szervezetek, Adószámos magánszemély
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg az építés jellegű beruházást ▪ építési beruházás esetén megújuló energiát alkalmaz ▪ szálláshely fejlesztésre, bővítésre csak kizárólag üzemeltetési engedéllyel rendelkező kedvezményezett kör jogosult, továbbá igazolja a fejlesztés szükségességét ▪ a 2007-2013-as programozási időszakban az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengely Turisztikai tevékenységek ösztönzése valamint LEADER program keretében turizmusra irányuló fejlesztését nem valósította meg, melyre támogatást igényelt, akkor nem támogatható ▪ turisztikai attrakció fejlesztés kizárólag a működő szálláshelyet üzemeltetővel kötött együttműködés keretében valósítható meg ▪ túraútvonal kialakítására, illetve fejlesztésére a támogatási összeg maximum 20%-a fordítható ▪ nem lehet piactorzító, kizorító hatású (ne a térség igényeit már lefedő szolgáltatások fejlesztésére irányuljon) ▪ marketing tevékenység a támogatási összeg 20%-a lehet ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 160.000.000 Ft. b. a támogatás aránya a 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet

	értelmében • <i>kedvezményezett járásokban 60% (balassagyarmati, rétsági járás),</i> • <i>a fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járásokban 70% (pásztói, szécsényi járás),</i> valamint a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében fejlesztendő járással azonos besorolásban részesül Mohora, Csesztve, Csitár, Debercsény, Hugyag, Iliny, Szátok c. a projektméret korlátai: 1.000.000 Ft. – 12.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 12-15 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	4.
Intézkedés megnevezése:	Településszintű térfigyelő rendszer kiépítése
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Közbiztonság javítása, Településfejlesztés,
Indoklás, alátámasztás:	A térségben található helyi értékek megőrzésének és a bűnözés visszaszorításának érdekében szükséges település szintű térfigyelő rendszer kiépítése. A bűnözés csökkenése hozzájárul a vállalkozások számának növekedéséhez a térségben, illetve a helyi életminőség javítását is kellően elősegíti.

A támogatható tevékenység területek meghatározása:	A bűnözés visszaszorítása és a helyi épített örökségek megóvása érdekében elengedhetetlen támogatásunk a térség biztonságos működéséhez. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költségtípusok közül a következők számolhatóak el az intézkedések keretében: 1. <i>Projekt előkészítési költségek (tervdokumentáció elkészítésének, engedélyek beszerzése, pályázatírás): az eszközbeszerzési költségek maximum 5 %-a</i> 2. <i>Eszközbekzerzés</i> 3. <i>Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége az eszközbeszerzés együttes költségének maximum 0,5 %-a</i> 4. <i>Projektmenedzsment tevékenység az eszközbeszerzés együttes költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	A Vidékfejlesztési Programmal ellentétben jelen intézkedésben kizárólag csak településszintű térfigyelő rendszer kiépítése és fejlesztése támogatható önkormányzatok és nonprofit szervezetek részére. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Önkormányzatok, Nonprofit szervezetek,
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg a beruházást ▪ meglévő térfigyelő rendszer fejlesztésére a támogatási összeg 50 %-a igényelhető ▪ településenként maximum egy projekt támogatható ▪ együttműködési megállapodás szükséges a település önkormányzatával a projekt kivitelezésére, megvalósítására

	vonatkozóan ▪ együttműködési megállapodás szükséges a településhez tartozó Rendőrkapitánysággal a projekt kivitelezésére, megvalósítására vonatkozóan ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 50.000.000 Ft. b. a támogatás aránya a 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet értelmében • <i>kedvezményezett eljárásokban 85% (balassagyarmati, rétsági eljárás),</i> • <i>a fejlesztendő eljárásokban 90% (pásztói eljárás)</i> • <i>komplex programmal fejlesztendő eljárásokban 95% (szécsényi eljárás),</i> valamint a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében fejlesztendő járással azonos besorolásban részesül Mohora, Csesztve, Csitár, Debercsény, Hugyag, Iliny, Szátok c. a projektméret korlátai: 500.000 Ft. – 5.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 10-14 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	5.
Intézkedés megnevezése:	Településkép megőrzése
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Közbiztonság javítása, Településfejlesztés,
Indoklás, alátámasztás:	Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén nagyon sok épített örökség található, melynek megóvása az utókor számára kiemelt fontosságú, és a turizmusra is pozitív hatást gyakorol egy rendezett településkép. A fejlesztés célja, hogy a településképet meghatározó épületek (energetikai) korszerűsítése, építmények rekonstrukciója és egyéb infrastrukturális fejlesztések támogatása, mely egyrészt hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, másrészt pedig a helyi gazdaságra is ösztönző hatást fejt ki azáltal, hogy nő a települések látogatottságának száma.
A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Támogatás keretében a településképben meghatározó elemként jelentkező épületek, építmények felújítása, új tájértékek építése valósulhat meg akár megújuló erőforrások alkalmazásával. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költség típusok közül a következők számolhatóak el az intézkedések keretében: 1. <i>Projekt előkészítési költségek (tervdokumentáció elkészítésének, engedélyek beszerzése, pályázatírás): az építési és gép-, eszközbeszerzési költségek maximum 5 %-a</i> 2. <i>Építéshez, felújításhoz kapcsolódó költségek</i> 3. <i>Gép-, és eszközbeszerzés</i> 4. <i>Műszaki ellenőri szolgáltatás az építési költség maximum 1 %-a</i> 5. <i>Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 0,5 %-a</i> 6. <i>Projektmenedzsment tevékenység az építési és gép-, eszközbeszerzés együttes költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	Az intézkedés keretein belül az Operatív Programoktól eltérően nem csak épület energetikai korszerűsítés, hanem településképet meghatározó építmény rekonstrukciója és egyéb infrastrukturális

	beruházások fejlesztése és eszközbeszerzése is támogatható. Az intézkedés nem támogatja a VP 7.2.1 illetve 7.4.1 intézkedésekben igényelhető eszközök beszerzését, építési beruházások megvalósítását. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A fejlesztés megvalósításához építési beruházás esetén kizárólag az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg a fejlesztést, melyről együttműködési megállapodást köt, mellyel a helyi vállalkozók piaci stabilitását segíti elő. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Önkormányzatok, Nonprofit szervezetek, Egyház jogi szervezet
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozóval valósítja meg az építési beruházást ▪ épületenergetikai korszerűsítés esetén megújuló energia alkalmazása ▪ eszközbeszerzés csak építési beruházással együtt támogatható ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 120.000.000 Ft. b. a támogatás aránya a 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet értelmében • <i>kedvezményezett eljárásokban 85% (balassagyarmati, rétsági eljárás),</i>

	• <i>a fejlesztendő járásokban 90% (pásztói járás)</i> • <i>komplex programmal fejlesztendő járásokban 95% (szécsényi járás),</i> valamint a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében fejlesztendő járással azonos besorolásban részesül Mohora, Csesztve, Csitár, Debercsény, Hugyag, Iliny, Szátok c. a projektméret korlátai: 1.000.000 Ft. – 8.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 12-15 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	6.
Intézkedés megnevezése:	Hátrányos helyzetű csoportok ismeretének bővítése
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Hátrányos helyzetű csoportok támogatása
Indoklás, alátámasztás:	A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rend. szerint kedvezményezett járásokkal és/vagy a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rend. szerint kedvezményezett településekkel az állandó népességük legalább 15%-ában érintett Helyi Akciócsoport vagyunk, mely területen a fokozottan veszélyeztetett, hátrányos helyzetű csoportok kiemelt támogatása prioritást élvez. Ezen csoportok elsődleges kiugrási pontja a térségi vállalkozások igényeinek megfelelő szakmai végzettséget adó képzések elvégzése, majd a megszerzett szakképesítéssel a munkavállalás. A cél megvalósítása hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez, illetve az elvándorlás mértékének csökkentéséhez is.

A támogatható tevékenység területek meghatározása:	Támogatható tevékenység keretében a kedvezményezett vállalja, hogy a térségben képzéseket, tanfolyamokat szervez. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költségtípusok közül a következők számolhatóak el az intézkedések keretében: <i>1. Projekt előkészítési költségek: a képzéshez kapcsolódó költségek maximum 5 %-a</i> <i>2. Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége a képzéshez kapcsolódó költségének maximum 0,5 %-a</i> <i>3. Marketing költség az képzéshez kapcsolódó költségének maximum 20 %-a</i> <i>4. Projektmenedzsment tevékenység képzéshez kapcsolódó költségének maximum 2,5 %-a</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programhoz képest ennél az intézkedésnél speciálisan a térségben fellépő hiány szakmákat kívánunk támogatni. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Önkormányzatok, Nonprofit szervezetek, Induló és működő mikro vállalkozások
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ helyi igényeknek megfelelő képzés szervezése ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik
Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 9.000.000 Ft. b. a támogatás intenzitása minden járásban 90%

	c. a projektméret korlátai: maximum 1.500.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 6 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	7.
Intézkedés megnevezése:	Népi hagyományokra, kulturális és természeti értékekre épülő rendezvények támogatása
Specifikus cél:	Helyi identitástudat erősítése, hagyományörzés, kultúra ápolása
Indoklás, alátámasztás:	A helyi fiatalok identitástudatának és környezettudatosságának erősítése. A térség jövőjének záloga a fiatalok helyben maradása. Ennek érdekében olyan programokat kell kidolgozni és megvalósítani, amelyek az óvodától a felnőtté válásig segítik a fiatalokat a helyi értékek megismerésében, saját településük, térségük megszerettetésében, környezetük megóvásában, jövőjük és boldogulásuk helyi megvalósításában.
A támogatható tevékenység területek meghatározása:	A helyi hagyományokra épülő, identitástudatot és környezettudatosságot erősítő rendezvények támogatása. A 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet 5. mellékletének 3. fejezetében meghatározott költség típusok közül a következők számolhatóak el az intézkedések keretében: <i>1. Projekt előkészítési költségek: a rendezvényhez kapcsolódó költségek maximum 5 %-a</i> <i>2. Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége a rendezvényhez kapcsolódó költségének maximum 0,5 %-a</i> <i>3. Marketing költség az rendezvényhez kapcsolódó költségének maximum 20 %-a</i>

	<i>4. Projektmenedzsment tevékenység rendezvényhez kapcsolódó költségének maximum 2,5 %-a</i>
--	---

Kiegészítő jelleg, lehatárolás:	Ezen intézkedés kifejezetten a térségben élők életminőségének javítására irányul. Célunk a szemléletformálás, az egészségmegőrzést elősegítő és ismeretterjesztő programok támogatása által. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően bemutatkozó anyagot készít a fejlesztésről, melyet eljuttat a LEADER Helyi Akciócsoport számára, honlapon történő megjelenés céljából, biztosítva a nyilvánosságot és a LEADER program népszerűsítését. A kedvezményezett vállalja, hogy a megvalósítást követően a fenntartási időszak alatt (5 év) az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének tagja lesz.
A jogosultak köre:	Önkormányzatok, Nonprofit szervezetek, Egyház jogi szervezetek
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	▪ A rendezvény helyszínén helyi termék stand felállítása szükséges, mely a termékek bemutatására, népszerűsítésére irányul ▪ a rendezvény helyszínén helyi kézművesek bemutatása ▪ környezet és egészségtudatossággal kapcsolatos program megjelenése a rendezvényen ▪ minden korosztálynak megfelelő program biztosítása ▪ az IPTE illetékességi területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező vállalkozások bevonása a projekt megvalósításába ▪ településenként két pályázatot támogat a Helyi Bíráló Bizottság ▪ egy naptári évben csak egy rendezvény támogatható az adott településen ▪ az IPTE-vel kötött együttműködési megállapodás keretében valósítható meg a projekt, ▪ monitoring az IPTE felé ▪ a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában aktívan közreműködik

Tervezett forrás:	a. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 30.000.000 Ft. b. a támogatás intenzitása minden eljárásban 100% c. a projektméret korlátai: maximum 1.000.000 Ft. d. a támogatás módja (hagyományos vagy egyszerűsített² költségelszámolás): végleges verzióban lesz meghatározva!
A megvalósítás tervezett időintervalluma:	2016. I. félév - 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok:	a. A támogatott projektek száma (db): 30 db b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (vállalkozás, önkormányzat, civil szervezet) (db): nem bontjuk meg

Intézkedés sorszáma	8.
Intézkedés megnevezése:	Kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörése (pl. fiatalok helyben tartása, helyi tudástőke növelése) EFOP 1.7 forrásaiból
Specifikus cél:	Helyi gazdaság fejlesztése, Hátrányos helyzetű csoportok támogatása
Indoklás, alátámasztás:	A térségben a fiatalok elvándorlása problémaként jelentkezik, mely további negatív gazdasági hatásokat indukál. Ennek a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamat megtörése a térség egészének érdeke. Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 1.7 intézkedés keretében, az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörését célozzuk HACS együttműködéssel, helyi és területi költségvetési szervekkel, államháztartáson kívüli nonprofit szervezetekkel.

A támogatás keretében két fő célt tűztünk ki:

Fiatalok helyben tartása: A HACS térségéhez tartozó településeken élő fiatalok megszólítása, pályaaorientációs tanácsadás keretében, melynek során felmérésre kerülnek a térségben fellelhető munkaerő igények, valamint meghatározásra kerülnek az igényeknek megfelelő képzések, melynek eredményeként a fiatalok a térségben tudnak munkát vállalni, így az elvándorlás csökkenthető, valamint a gazdasági potenciál növelhető.

Helyi tudástőke növelése: Általános iskolás, pályaválasztás előtt álló fiatalok pályaválasztási tanácsadás keretében, a helyi igényeknek megfelelő továbbtanulási lehetőségeit gyűjti össze és mutatja be, ösztönözve ezáltal a fiatalokat arra, hogy a tanulmányaik befejezésével a HACS térség területén helyezkedjenek el.

8.2 Együttműködések

1. Az együttműködések tervezett tématerületei:

A Helyi Fejlesztési Stratégia intézkedései alapvetően a helyi igényekre épülnek, ugyanakkor a stratégiában meghatározásra kerültek olyan specifikus célok, melyek nagyobb léptékű megvalósítása több térség fejlődését is elősegítheti, így célszerű azokat a fejlesztéseket kiterjeszteni együttműködés keretében más térségekre is. Térségek közötti együttműködés keretében két területen van jelentősége az együttműködésnek, egyik terület a turizmusfejlesztés, másik terület pedig a helyi termékek népszerűsítése.

2. Specifikus cél:

Elérendő cél a helyi termékek népszerűsítése az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete illetékességi területén kívül, a kölcsönös, más térségekre is kiterjedő értékesítési csatornák kialakítása. Részt szeretnénk venni minden olyan kezdeményezésben, melyek a helyi-, kézműves termékek piacra jutásában vállalnak szerepet, ezen termékek népszerűsítését és piacra jutását tűzi ki célul. A térségi összefogást és aktivitást szem előtt tartva részt kívánunk venni minden olyan program és rendezvénysorozat megvalósításában akár közreműködői akár projektkoordinálói szerepkörben, ahol egészség-megőrzési és fejlesztési, hagyományőrzési, szemléletformálási és ismeretterjesztő témakörben kíván eredményt elérni a projekt.

3. Indoklás, alátámasztás:

Az együttműködési projektek elsődleges célja a helyi igényeken túlmutató térségfejlesztés, melyet önmagában egy-egy HACS nem képes végrehajtani. Célszerű a projekteket egységesen, az illetékességi-, járási-, vagy egyéb határokon túlmutató együttműködésben kezelni. A térség erősségei közé tartozik a helyi termékek jelenléte, melyek előállítását és értékesítését támogatja a Helyi Fejlesztési Stratégia, ugyanakkor ezen a területen szélesebb

piacok felkutatásával, más térséggel együttműködésben kölcsönös értékesítési pontok kerülhetnek kialakításra.

A 2007-2013-as programozási időszakban a LEADER térségek közötti együttműködés jogcímében megvalósult a Palóc Sajtút-állomás, mely a Maszlik-Tej Kft., a Kis-, Közép-, Agrárvállalkozók Sajt készítőik Egyesülete (KKASE - Sajt készítőik Egyesülete) és az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének közös projektje. Az együttműködés keretében a Maszlik Tej Kft. a szentei Sajtút-állomás megépítését, a Sajt készítőik Egyesülete a Palóc Sajtút-állomás megtervezését, arculatának kidolgozását, az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete pedig a megnyitó rendezvény megszervezése mellett 2014 májusában sikeresen lebonyolított egy helyi termék vásárt, gyereknappal egybekötve, valamint a projekt koordinálási feladatokat is ellátta egyben.

A szentei Sajtút-állomás, a Sajt készítőik Egyesülete által kidolgozott Magyar Sajtút hálózat koncepcióra épülve valósult meg. Teljes mértékben illeszkedik az Egyesület által kitűzött célokhoz, mert nem csak a gazdaságot erősíti, hanem a sajt készítés mesterségét bemutatva a térségre nézve egy újfajta szolgáltatást nyújt, mely pozitív hatást gyakorolhat a helyi turizmusra. A fejlesztés komplex és egyedi is egyben, mert az épület bemutató termében az idelátogatók megismerkedhetnek a sajt készítés mesterségével, majd a kóstoltató teremben megízlelhetik és végül a kialakított mintaboltban meg is vásárolhatják az elkészült terméket. A mintaboltban nem csak a helyben elkészült sajtokat lehet megtalálni, hanem palócföld szinte összes helyi termékét, mint pl.: helyi szörpöket, lekvárokat is.

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete a LEADER Nemzetközi együttműködés jogcím keretén belül elnyert pályázat első, bemutatkozó állomását 2014. május 30-31-én tartotta, Szécsényben, melyen bemutatkozott a Csík Leader Egyesület, a GAL Valea Muntelui Leader HACs, a MAS Partnerstvo Krtišskeho Poiplia és végül Egyesületünk egy konferencia keretében ahol lehetőség volt a helyi termékeket megkóstolni és megvásárolni is. A rendezvényen több mint 30 helyi termelő vett részt összesen a négy LEADER HACs területéről. A második állomás a kétbodonyi szilvaszombat elnevezésű rendezvény volt, ahol szintén a helyi termékek népszerűsítése volt a cél. A rendezvények jó alkalmat adtak arra, hogy a helyi termelők jobban megismerkedjenek egymással és az egyesületekkel. A személyes kontakt alapvető feltétele annak, hogy egy együttműködési projekt sikeres legyen. A helyi termékek értékesítése szempontjából kialakításra került egy weboldal és beszerzésre került egy utánfutó, mellyel a mozgó árusítást kívánjuk megoldani a jövőben.

Az előző együttműködések pozitív tapasztalatai alapján kívánunk fókuszálni hasonló projektek megvalósítására a 2014-2020-as programozási időszakban.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

1. A HACS és munkaszervezetének jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök:

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete 2008. július 8-án 108 taggal tartotta meg alakuló ülését, melyen megválasztották az Egyesület elnökségének és a felügyelő bizottságának tagjait. A jogi személyiség 2008. november 12-én lett bejegyezve.

A célok megvalósítása érdekében az Egyesület fontosabb tevékenységei:

- az érintett területre vonatkozó tanulmányok készítése;
- a területre és a helyi fejlesztési tervre vonatkozó tájékoztatásra irányuló intézkedések;
- a helyi fejlesztési terv előkészítésében és végrehajtásában közreműködő személyzet képzése;
- promóciós rendezvények és vezetőképzés;
- helyi fejlesztési terv végrehajtása;
- jól azonosított szubregionális vidéki területekre irányuló területalapú, helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása, multiszektorális tervezése és végrehajtása, a helyi gazdaság különböző ágazatainak szereplői és projektjei közötti kölcsönhatáson alapulva;
- helyi köz- és magánszférabeli partnerségek kialakítása;
- a helyi fejlesztési stratégiák megvalósítására vonatkozó döntéshozatal;
- az Egyesület működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok és tevékenységek;
- a Helyi Fejlesztési Terv/Stratégia megvalósításának pénzügyi igazgatása;
- részvétel a belföldi és az európai hálózatok találkozóin;
- a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott animációs és hálózatépítési (networking) feladatok teljesítése;
- Helyi Fejlesztési Tervre/Stratégiára vonatkozó információszolgáltatás;
- az emberi erőforrások fejlesztése a helyi együttműködés és partnerség elősegítése érdekében;
- konfliktuskezelés;
- a Helyi Fejlesztési Terv/Stratégia megvalósítását célzó projektek vonatkozásában a több szektorra kiterjedő együttműködések ösztönzése és támogatása;
- az Egyesület tevékenységének népszerűsítése;
- a Helyi Fejlesztési Terv/Stratégia megvalósításában résztvevő partnerek képzése;
- az Egyesület tagjainak képzése a Helyi Fejlesztési Terv/Stratégia végrehajtása érdekében;
- az Egyesület képviselete különböző tanácskozásokon és eseményeken.

Az Egyesület, céljainak megvalósítása érdekében együttműködik a Miniszterelnökség, Agrár-vidékfejlesztésért felelős Irányító Hatósággal és illetékes szervezeti egységeivel, valamint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal illetékes szervezeti egységeivel.

Tevékenységeivel kapcsolatban, tagjai érdekében, érdekképviseletet lát el.

Az Egyesület, céljainak megvalósítása érdekében, az alábbi gazdasági - vállalkozási tevékenységeket folytathatja:

58.14'08 Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása

70.22'08 Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás

72.19'08 Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés

73.20'08 Piac- és közvélemény-kutatás

74.90'08 M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység

82.30'08 Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése

82.99'08 M.n.s. egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás

85.59'08 M.n.s. egyéb oktatás

85.60'08 Oktatást kiegészítő tevékenység

93.29'08 M.n.s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység

2. A HACS összetétele (elnökség, tagság, munkacsoportok taglistája név/szervezet, a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével):

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete munkaszervezete 3 fő munkatárssal dolgozik, 1 fő munkaszervezet vezető, 2 fő vidékfejlesztési menedzser. Az Egyesület tagságának bővítését tagfelvétel útján valósítja meg. A tagfelvételtől belépési nyilatkozat alapján a közgyűlés dönt. A belépési nyilatkozathoz csatolni kell az egyesület legalább kettő tagjának ajánlását.

A közgyűlés összetétele megfelel a 1303/2013/EU rendelt 32. cikk (2) bekezdés b) pontjának, melyet az alábbi táblázat mutat:

HACS tagság számszerűen és százalékos arányban is								
Év	Közfőra		Üzleti szféra		Civil szféra		Összesen	
	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)
Megalakuláskor (2008)	43	39,81	21	19,45	44	40,74	108	100
2011. 12.31-én	49	13,39	42	11,47	275	75,14	366	100
2015. 12.01-én	42	38,53	15	13,76	52	47,71	109	100

A tagság összetétele 2016. január 01-ig nem változott.

Az elnökség összetétele megfelel a 1303/2013/EU rendelt 32. cikk (2) bekezdés b) pontjának, melyet az alábbi táblázat mutat:

HACS elnökség (döntéshozó testület) összetétele számszerűen és százalékos arányban is								
Év	Közfűra		Üzleti sfűra		Civil sfűra		Összesen	
	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)	számadat	százalék (%)
Megalakuláskor (2008)	7	36,84	5	26,32	7	36,84	19	100
2011. 12.31-én	6	31,58	4	21,05	9	47,37	19	100
2015. 12.01-én	6	40	3	20	6	40	15	100

A tagság összetétele 2016. január 01-ig nem változott.

Döntéshozó testület adatai		
	Döntéshozó testületi tag neve	Képviselet település
1.	Halmosi György (elnök)	Szécsény
2.	Markó Antal (alelnök)	Szügy
3.	Percsina Norbert (alelnök)	Érsekvadkert
4.	Beszkid Andor	Rimóc
5.	Dombai Gábor	Drégelypalánk
6.	Dr. Kovácsné Nagy Mária	Érsekvadkert
7.	Fekete Tibor	Patak
8.	Gönczöl József	Nagyoroszi
9.	Illés Kálmán	Szente
10.	Keresztes Imre	Szécsényfelfalu
11.	Molnár Zoltán	Horpács
12.	Romhányi Tibor	Bercel
13.	Szalatnyainé Zsigmond Éva	Becske
14.	Varga Krisztina Judit	Szécsény
15.	Jávor Károly	Herencsény

A Felügyelő bizottságának összetétele:

Felügyelő bizottság adatai		
1	Szandai József	Herencsény
2	Pásztor Ildikó	Drégelypalánk
3	Dudás Vilmos	Patvarc

3. A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása:

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületének szervezeti felépítése a 2014-2020-as programozási időszakban, valamint az Alapszabálynak megfelelően a következők szerint alakul:

- közgyűlés (mely folyamatosan bővíthető),
- elnökség (1 fő elnök, 2 fő alelnök, 12 fő elnökségi tag)
- felügyelő bizottság (1 fő felügyelő bizottsági elnök, 4 fő felügyelő bizottsági tag)
- munkaszervezet (1 fő munkaszervezet vezető, 2 fő vidékfejlesztési menedzser)

Az egyesület tagjai, elnökség, felügyelő bizottság tekintetében teljesül az a kitétel, miszerint valamennyi szféra képviselőiből került kiválasztásra a szervezetek összetétele, így biztosítható az ágazatköziség is.

Alapszabály módosítást követően az elnökség és felügyelő bizottsági tagok létszáma változni fog a végleges HFS-ben!

4. Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása a Helyi Akciócsoport Vidékfejlesztési Programban definiált feladatokat figyelembe véve:

A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásának kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is	HACS munkaszervezet,
--	----------------------

a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt Helyi Fejlesztési Stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén	HACS munkaszervezet, HACS elnökség, HACS tagság
a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható.	HACS munkaszervezet, HACS elnökség,
a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával	HACS munkaszervezet, HACS elnökség, HACS tagság
támogatási kérelmek befogadása és értékelése	HACS munkaszervezet, HACS elnökség
pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a	HACS munkaszervezet, HACS elnökség

KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából	
a közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása.	HACS munkaszervezet, HACS elnökség

5. A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontjának teljesítésével:

véglegeshez kell

6. A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében:

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításához szükséges humán erőforrás Egyesületünk rendelkezésére áll, a munkaszervezeti irodában dolgozó főállású munkatársak tekintetében. A munkaszervezet vezető 2009. szeptember óta az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületénél dolgozik. Ez idő alatt vidékfejlesztési menedzserként részt vett az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III.-IV. tengelyes jogcímekhez kapcsolódó pályázatok, kérelmek teljes körű ügyintézésében és előzetes helyszíni ellenőrzések lefolytatásában. 2013. április 01-jétől munkaszervezet vezető beosztásban végzi munkáját. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2011. és 2013. évi felülvizsgálat kidolgozásában, társadalmasításában, a LEADER célterületek, illetve intézkedések megfogalmazásában közreműködött. Részt vett a 2014-2020-as Nógrád megyei területfejlesztési koncepció társadalmi egyeztetéseiben, valamint a vidéket, térséget érintő szakmai konferenciákon és fórumokon. A helyi szereplőkkel (önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek), a Nógrád megyei Agrárgazdasági Kamarával, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Nógrád megyei referensével folyamatosan tartja a kapcsolatot, mely nagymértékben segíti a 2014-2020-as programozási időszak Helyi Fejlesztési Stratégia megalkotását.

A munkaszervezet vezető helyettes 2010 február óta az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesületénél dolgozik. A LEADER HACS-nak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal felé történő kifizetési kérelmek összeállításával és esetleges hiánypótlások kezelésével foglalkozott, majd 2011 novemberétől vidékfejlesztési menedzserként részt vett az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III.-IV. tengelyes jogcímekhez kapcsolódó pályázatok, kérelmek teljes körű ügyintézésében és előzetes helyszíni ellenőrzések lefolytatásában. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2013. évi felülvizsgálatát a

munkaszervezet vezetővel közösen végezte el. A térségben több alkalommal az aktuális pályázati lehetőségekről és kifizetési kérelmek elszámolásával kapcsolatban tájékoztató fórumot szervezett és bonyolított le, melynek köszönhetően széleskörű ismeretekre tett szert.

A vidékfejlesztési menedzser munkatárs 2013. júliusától részt vett az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III.-IV. tengelyes jogcímeihez kapcsolódó pályázatok, kérelmek teljes körű ügyintézésében és előzetes helyszíni ellenőrzések lefolytatásában. A térségben több alkalommal az aktuális pályázati lehetőségekről és kifizetési kérelmek elszámolásával kapcsolatban tájékoztató fórumot szervezett és bonyolított le, melynek köszönhetően széleskörű ismeretekre tett szert. 2014-től a kommunikációs feladatokat is ő látja el.

7. A működés fizikai feltételeinek bemutatása:

Az Ipoly-menti Palócok Térségfejlesztő Egyesülete székhelye Szügy településen, könnyen megközelíthető, frekventált épületben a Rákóczi út 99-101. szám alatt található. Az egyesület irodája 2 helyiségből áll, valamint rendelkezésre áll egy tárgyalóterem is a közgyűlések, elnökségi ülések, fórumok, illetve egyéb megbeszélések céljából. Az iroda a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során jelentkező feladatok elvégzése érdekében valamennyi szükséges eszközzel felszerelt, azok folyamatosan naprakészek (számítógépek, multifunkciós nyomtatók, telefonkészülék, internet, biztonságtechnikai berendezések).

8. A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása:

véglegeshez kell

8.4. Kommunikációs terv

Az IPTE munkatársai a Helyi Fejlesztési Stratégia összeállítása (lásd 2. fejezet), illetve a stratégia megvalósítása során nagy hangsúlyt fektetett a kommunikációra és a nyilvánosság tájékoztatására. A Helyi Fejlesztési Stratégia összeállítása, illetve megvalósítása során a nyílt, közérthető tájékoztatás az első lépés a sikeres megvalósítás felé.

A tájékoztatás célcsoportja valamennyi a térségben érdekelt szféra tagjai, illetve a teljes lakosság.

Eszköz	Tevékenységek típusainak bemutatása
E-mail	Elektronikus levél alkalmazásával az információk közvetlenül az

	érdeklődők felé jutnak el, melyből gyorsan értesülhetnek az aktuális folyamatokról. Alkalmazása folyamatos. Csoportos levélküldésre optimalizálandó levelező listák állnak rendelkezésünkre. (ipte2008@gmail.com)
Honlap	A Helyi Akciócsoport saját honlapot működtet, melynek célja a széleskörű elérhetőség, így az információk átadásának folyamatos biztosítása. Alkalmazása folyamatos. (www.palocok.com)
Facebook	2012-től ezen az oldalon keresztül osztunk meg tartalmakat az egyesület tevékenységi területeiről a hatékony kommunikáció érdekében. Kapcsolattartásra nem használja az Egyesület az oldalt. Alkalmazása folyamatos. (www.facebook.com/ipolymentipalocok.tersegfejlesztoegyesulete)
Telefon	Telefonon történő kapcsolattartás a többség számára a leggyorsabb ügyintézési mód.
Kiadványok	Célja a térségben megvalósult fejlesztések bemutatása a teljes nyilvánosság előtt. Funkcionális hatásnövelés szükséges.
Fórum	Célja a személyes kapcsolattartás, az információk közvetlenebb átadása, a közérthetőség biztosítása.
Személyes kapcsolattartás	A Helyi Akciócsoport személyes kapcsolattartás keretében munkaszervezeti irodájában, előre meghatározott nyitvatartási időben biztosítja a nyilvánosságot a Helyi Fejlesztési Stratégia összeállítása során, valamint folyamatosan, a stratégia megvalósítása során.

A kívülről érkező illetve kimenő dokumentumok érkeztetése, iktatása folyamatos, nyomon követhető, a Helyi Akciócsoport belső dokumentumai pedig irattározásra kerülnek. A dokumentumok kezelése egy munkaszervezeti tag felelőségi körébe tartozik.